

Schicht-szappan

Mindenütt kapható! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Olcso cseh ágytoll!
3 kilo: új fosztott 9,60 K,
jobb 12 K, fehér pehelypaha
fosztott 18 K, 24 K, hófehér
pehelypaha fosztott 30 K 36 K
Szállítás portmentes, után-
vételt. A kiserelés és vissza-
vétel portmentesítés allé-
ben megengedtetik. 10818
Benedikt Sachesl,
Lobes 279.
Post Pilsen, Böhmen.

Testesség, Kövértesség.

Hogy nyúlánkká legyünk a nélkül, hogy az egészségünknek ártson, használjuk a **Pilules Apollo-t**, mely tengeri növények alapján van előállítva és párisi orvosok által jóváhagyva.

E könnyen betartható gyógykezelés elhajtja a túlságos embonpoint csillogtatlanul és biztosítja rövid idő alatt a kövértesség gyógyulását mind a két nemnél.

Ez a titka minden elegáns hölgynek, ki nyúlánk és fiatalos alakját meg akarja őrizni. Egy üveges ára utasítással együtt K 6.45 bérmentve, utánvétellel K 6.75.

J. Ratié, Pharmacien, 5, Passage Verdeau, Paris (9e).

Raktár Berlinben: **B. Hadra, gyógyszerész, Spandauerstrasse 77.**

Ausztria - Magyarországon: **Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12.** 10620

A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkiválóbb és legbiztosabb a

MARGIT-CREME, mely vegyülete, sem higányt, sem álmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világírű arzenokész pár nap alatt eltávolítja szelőt, májfoltot, pattanást, bőrtáncát (Miteser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőheleket és az arcot hófehérre, simává és üdvé változtatja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit hőtgyopor 1 kor. 20 fill., Margit szappan 70 fill., Margit fogpép (Zahapasta) 1 korona, Margit arcviz 1 korona.

Hamisítványok bíróság üldözöttek.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen gyógyszerész, Arad. Budapesti főraktár: **Török József gyógyszerész, Király-u. 12 és Andrassy-út 29.** Kapható minden gyógyszerüzletben.

MELANOGENE fekete és barna színben.

Ezen kitűnő és ártalmatlan készítménnyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szín állandó és a természetes színtől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerű. Nem piszkít. 10689

Ára 2 korona 80 fillér.

RETHY BELA GYÓGYSZERÉSZ

PEMETEFÜZÜKORKA

BÉKÉSCSABÁN

ÁRA 60 fillér.

6 havi próbára!

3 havi hitel! Teljesen ingyen!

Csak **2 frt 25** láncosozal és tokkal együtt.

és más reklámra világismert ezegem óráinak ajánlására nincsen szükség. Már évek óta küldöm magánvevőim teljes meglepetésére valódi amerikai antimagnes.

System Roskopf Patent-horgony remontoir-óráimat 99. száma ólomzárral fekete imit. acél vagy nikkelt tokban, Patent-Email számlappal, 36 óráig jár, pontosan igazítva, 3 évi írásbeli jótállással, szarvasbőr tokban, nikkelt lánc és függővel 2 frt 25 árban, 3 drb 6 frt 50, 6 drb 12 frt 50. Ugyanaz dupla fedéllel 3 frt 50. Olcsó System Roskopf-órák ólomzár nélkül eladóknak, 1 frt 75. Pénz vissza! vagy becserelés rongálatlan állapotban 6 hónapon belül megengedve. Szétküldés utánv. vagy a pénz előleges beküldése ellenében 10688

KONRAD JÁNOS első órágyárát, Brüx 1138. sz. (Csehország).

Cs. és kir. felesek. becsás. Kiténtve a cs. kir. osztrák birodalmi sással, arany és ezüst kiállítási érmeikkel és 100,000 elismerő-levéllel a világ minden tájáról. Gazdagon illusztrált árjegyzékek 1000-nél több ábrával kívántra ingyen és bérmentve küldetnek.

Kinematograph. Nagyon érdekes gyermekek és felnőttek részére.

Mint „Laterna magica” is használható, 38 cm. magas, 3 színes képszalaggal (Films) és 12 üveggéppel, petrolenlámpával, reflektorral és használati utasítással együtt dobozban 8 frt 50. Ezzel a kinematographnal a fiatalok és öregek által szívesen látott 616 képek a falra varázsolhatók. Szerkezete igen pontos és egyszerű, úgy hogy minden gyermek könnyen kezelheti. Közvetlenül megrendelhető:

KONRAD JÁNOS első órágyárában, Brüx 1270. (Csehország).

Gazdagon illusztrált árjegyzékek kinematograph, laterna magica, gőzgépek, mech. játékszerekről stb. kívántra ingyen és bérmentve küldetnek. 10866

PURGO.

Mindenütt, minden gyógyszerüzletben kapható.

A háiban és az uton nélkülözhetetlen szernek van elismervé

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Legjobb hatású rossz emésztésnél és vele együtt fellépő betegségeknek, mint felbőgös, gyomororégés, székrekedés, savképződés, inellettég érzete, gyomorgöröcs, étvágytalanság, katarrhus, gyuladás, gyengeségi állapot, fellüvés stb., stb. Mikédek mint gőcs- és fájdalomcsillapító, köhögést szüntető, nyálkaoldó és tisztító szer.

Postán legkevesebb szétküldés 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 K költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 K költségmentesen netto.

Kicsinybeni eladásnál a raktárakban 1 kis üveg ára 30 fillér, 1 ket-tős üveg 60 fillér.

Ügyeljünk az egyedüli törvényileg bejegyzett zald apácza védjegyre: „Ich dien.” Egyedül ez valódi.

Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedélyezett, így forgalomba nem hozható balzsamgyártmányok viszonteladása törvényileg tilva van. 10547

Thierry A. gyógyszerész Centifolia-kenőcse

fájdalomcsillapító, puhító, oldó, húzó, gyógyító stb. Legkisebb postai szétküldés 2 tégely 3 K 60 fillér. Kicsinybeni eladásnál a raktárakban 1 K 20 fillér tégelyenként. Főraktár Budapest: **Török J. dr. Egger L. L. gyógyszerész-tára; Ungoson V. értes. közvetlen rendelések címrendők: „Schutzengel Apotheke” des A. Thierry in Pregada bei Rohitsch-Sauerbrunn.**

Az őszeg előzetes beküldése esetén a szállítást egy nappal előbb történik, mint utánvétellel és az utánvétellel pótdíj is megtagartható, így ajánlatosabb az őszegzet előzetesen utalványozni és a megrendelést a szelvényen eszközölni és a pontos címet megadni.

SCHÖNWALD IMRE magyar órásmester és ékszergyáros **Pécsett 122. sz.**

Legalkalmasabb, maradandó értékű ajándék-tárgyak! 10856

Fél nagyrág
Roakopf, óra kitűnő szerkezettel **6 K 80 fillér**; egyszerűbb kivitelben, de azért pontos járban szerkezettel **3 K 80 fillér.**

Árvácska, remontoir dupla köpennyel, 3 arany fedéllel, rendkívül finom seccsiós zománcz kivittel **74 kor. Ugyanaz, ezüstből, zománczra **24 korona.****

Finom 14 karátos arany-óra dupla fedéllel, nagyon jó szerkezettel **52 kor.**

Vilma, duplaköpennyű óra remontoir, művészi zománcz munkával **60 korona. Ugyanaz II. rendű kivitelben **48 korona.****

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

VASÁRNAPI UJSÁG

6. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ: **NAGY MIKLÓS.** FŐMUNKATÁRS: **MIKSZÁTH KÁLMÁN.** BUDAPEST, FEBRUÁR 5.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt egy évre 24 korona, fél évre 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG (a Világkrónikával) egy évre 16 korona, fél évre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) egy évre 10 korona, fél évre 5 * Külföldi előfizetőknek a postailag megfuzott vitellőj is eszandandó.

MÁRIÁSSY JÁNOS.

1822—1905.

MIND INKÁBB közeledik az az idő, a mikor az 1848/49-iki szabadságharcnak nem marad már élő tanúja, s csak a történelem lapjai fognak beszélni róla. A vezérek, a kik a csaták során át hősi vitézséggel s katonai tudománnyal vezették hadtesteiket, elhaltak már mind az egy Görgői Artúr kivételével s az alvezérek, a kik személyes bátorságokkal, csapatvezető tehetségükkel nem egyszer mutatták az ősi magyar katonai erények fényes példáit, szintén a sírban pihennek már. Most hűnyt el közülük az utolsók egyike: **Máriássy János**, 83 éves korában.

Máriássy János egyike volt a szabadságharc legvitézebb tisztjeinek s katonai tehetségének fényes tanuságát adta később is, midőn a megváltozott viszonyok közt, mint a magyar királyi honvédség egyik főtisztje szolgálta a hazát, a legmagasabb katonai fokok egyikére emelkedett.

Katonai pályáját, ép úgy mint Görgői Artur, a Wasa herceg nevével viselő 60-ik gyalogezredben kezdte. Mint főhadnagy az első egyike volt, kik 1848 június első napjaiban Mészáros Lázár hadügyminiszter felhívására — a király engedelmével — az önkéntesekből alakult tiz első honvédszászlóaljba átléptek. Mint százados a 2-ik honvédszászlóaljhoz osztották be, melynek első századát vezette s ezzel Szent-Tamás alá kerülvén, a Fehértemplomnál, Versecznél, Alibunárnál vívott harcokban annyira fölketette a honvédelmi bizottság figyelmét, hogy alig két hónap alatt alezredessé léptették elő s a táborba szállt aradi nemzetőrség, valamint az aradi várat ostromló magyar csapat élére állították.

Arad vára magában véve nem birt ugyan valami különös hadászati fontossággal, de a benne szorult osztrák őrség Berger tábornok vezénylete alatt a várost több ízben 60, sőt 120 fontos bombával is lövette, a miért méltán az egész város elpusztulásától lehetett tartani. A várban 68 ágyú, 6800 főnyi sorkatonaság és két század dzsidás volt, míg **Máriássy** alig öt zászlóalj gyalogsággal, — mindössze 3800 emberrel — 24 tábori ágyúval s egy fél század Sándor-huszárral rendelkezett. Egy székegy zászlóalj kivül — mely teljesen be volt gyakorolva — a többi zászlóaljak kevésbé voltak használhatók, azonkivül pedig **Máriássy**nak

egyetlen ostromágyúja sem volt, melylyel a vár erős falaiban rést üthetett volna.

Ámde **Máriássy** azt hitte, hogy a túlerőt elszántsággal és vakmerőséggel legyőzheti. Mig az ellenséget folytonos támadásokkal zaklatta egy 2000 főnyi osztrák csapat november 13-án hajnalban a sűrű köd oltalmá alatt megtámadta a Lippán táborozó vöröspántlikás debreczeni

Fénykép után.

MÁRIÁSSY JÁNOS.

nemzetörököt, kiket Máriássy csak fél napig tartó véres harcz után menthetett meg a vég-elpusztulástól. Ez volt az első nagyobb össze-ütkezés, mielőtt a Pestről leküldött bombamozsarak Arad alá érkeztek volna. A vár löve-tése egyrészt a nagy távolság, de leginkább a bombamozsarak irányítását végző átlépett osztrák tüzezek roszakarata miatt csekély eredményt mutatott s ezért Máriássy arra határozta el ma-gát, hogy rohammal kísérti meg a vár be-vételét.

A roham nem sikerült, sőt a magyar csapa-tokra nézve nagy veszteséggel végződött, a mi-nek okai mai napig sincsenek teljesen kiderítve. Máriássy még élete utolsó éveiben is, kortársai előtt, a decemberi szerencsétlen támadást a debreczeni lovas nemzetöröknek tulajdonította, kik az osztrák dsidások előtt meghátrálva, oly zűrzavart okoztak, hogy a honvédeknek is vissza kellett vonulniok.

E kudarcnak az a káros következménye volt, hogy az ellenség Arad várát bőven elláthatta Temesvár felől élelemmel és lőszerrel. E miatt Görgei, a magyar hadak fővezére Aradvár ostromát Gaál Miklós ezredesre bízta s Máriássyt a III. hadtesthez rendelte, mint osztályparancs-nokot.

Máriássy mint vitéz s rettenthetetlen bator-ságú katona, helyét a tavaszi hadjárat minden csatájában emberlél megálotta. Kápolnánál, Isaszegnél, de leginkább Budavár bevételénél páratlan hősiességet tanusított s Szende Bélával — a későbbi honvédelmi miniszterrel — az első közt volt, kik május 21-én hajnalban a várba hatoltak.

1849 augusztus 13-ikán Világosnál tette le a fegyvert. Aradon halálra, majd kegyelem útján 18 évi várfogságra ítélték, melyből hat évet az olmuízi kazamatákban töltött. A honvédség újjászervezésekor ezredes dandárparancsnokká nevezték ki. Utóbb es. és kir. tábornok, majd altábornagy, valóságos belső titkos tanácsos lett s bárói rangra emeltetvén, a főrendiházban is helyet foglalt. Neje a vértanu Desseffy Arisztid tábornok özvegye volt. Kivülre Hollán Ernő, Dobay és Pongrácz István voltak azok, a kik az 1848/49. évi honvédek közül utóbb a közös had-seregben tábornoki s altábornagyí rangig emel-kedtek.

Regi honvéd.

A KIRÁLYFI TANYÁJA.*

I.

Olyan bánatos az a szép vidék
Mikor felsőhajt a nagy rengeteg,
Az ég azért küld ide harmatot,
Hogy a virágok is könnyezzenek.

Még áll a ház. Árnyas fák ágai
Megzörrentik a néma ablakot,
S az esti csillag piros hajnalig
Szintén valaki jöttét várja ott.

De míg egy felleg lassan átvonul
S a Tisza zúg a magas part alatt,
Virág és inda egymáshoz simul,
Hogy egy sirra koszorut fonjanak.

II.

Kúzi patak partja mellett
Hangosabb is volt az erdő,
Vadra leve itt bolyongott
Délcezfű ifjú, a legelső.

Ha elfaradt, hús csalitba
Hívta boldog, édes álma,

* A megboldogult Rudolf trónörökös vadászka-s-télyá a máramarosi Erdészvölgyön.

Selymes fűnek nyoszolyája
Pihenőre oda várta.

Hulló levél betakarta,
Tűzfény virasztott miatta,
Most sötét, bús éjszakákon
Zúgó erdő elisratja.

III.

Rejtett, árnyas, esőndes völgyben
Hova ösvény sem vezet,
Köves ágyán árva szikla
Vár holdfényes éjeket.

Napsugár még nem csókolta,
Virág hozzá nem hajlott —
Hátha tiszta, ezüst fényét
Ráhintá a néma hold.

De mikor a hús vadonból
Felsírnál hall egy panaszt,
Áldja sorsát s bűt sem érez,
Hogy e magányban maradt.

Szabó Sándor.

KOZSIBROVSZKY ÜZLETET KÖT.

Elbeszélés. (Folytatás.)

Irta Mikszáth Kálmán.

Kozsibrovsky igazat beszélt. Agancs volt bő-ven mindenfelé. Alig haladtak egy félkilométer-nyit, mikor a báró is észre vett egyet a talpai-nál. Ki se kiabálta, mint okos üzlet-ember, csak a szemével hunyorgatott titkon a titkárjának, mire az visszaszólt csendesen.

— Én is látok egyet. Nini, ott a kökény-bo-kornál!

A báró közelebb lépett hozzá és a fülébe súgta.

— Bolond emberhez jutottunk, barátom; en-nek fogalma sincs, hogy milyen kincse van ebben az erdőben. Mit gondol ön kedves Hanck?

— Én azt gondolom, hogy meg kell venni.

— Meghiszem azt, — felelte egész extázis-ban — de mit gondol ön, mennyire fogja tartani?

A titkár nem felelt, csak némán mutatott a messzi tisztásra, a hol a hegyről lecsurgó pa-taknál egy szomjas özbak ivott.

A báró kezében reszkett a puska a kelle-mes fölindulástól, de Hanck elsütötte a magét s az özbak egyet fordult a saját tengelye körül és leesett holtan.

— Bravo Hanck! Bravisszimó. De nem kár az állatért? Szabad-e ilyenkor özet löni?

— Bakot igen, — felelte jókedvűen Kozsi-brovsky, — a kímélet csak az özhölgyeket illeti.

E pillanatban két nyirfajd kakas röpült fel. Knopp báró ezélt az egyik kakas lezuhant. Ezt maga Belzebúb ördög rendezhette csak így, a ki nyilván Kozsibrovskynak segített.

— Ez szép lövés volt, — gratulált a bárónak Kozsibrovsky.

— Praenumerálok a kakas tollaira bácsi, a szürke kalapom mellé, — kellemeskedett Wra-ditzné.

— Jó, jó, megkapod, — mondá báró Knopp, egy oroszánvadász gögijével, majd Kozsibrovsky felé fordult. — Ejh, mi volna ez! De mikor Oroszországban vadásztam az Orloff barátom birtokain s épen a szívet lötem meg a medvé-nek a kellő közepén. Vannak itt medvék?

— Én nem tudom, — felelte Kozsibrovsky jámbor arccal, — de talán vannak. Kedves erdőcske ez. Épen azt produkálja az én becses vendégeimnek, a mire szükségük van, a mit a vadászati kalendáriom kíván, özbakot meg nyir-fajdot, de még ez bizonyára nem minden itt. Azt az egyet hallom, hogy szarvasbögések ide-jén tele van szarvasokkal. A him szarvasok

háremei itt tanyáznak, kivált őszszel. Egész nyáj tehén bóg itt együtt. De akad azután egyéb is, erdei szalonka, sőt nyúl is van. Nem valami bőven, de mégis akad, ha az ember a nyúl-pecsenyét megkivánja.

Mindezt szerényen mondotta, mint a ki nem helyez rá sulyt. Nagy lurkó volt. Jól tudta, hogy most a nyulak következnek. Az első puskalövés volt a jel a zsákok kibontására.

Alig is nézték meg zsákmányaikat a Nim-ródok, Knopp báró gyönyörteljesen kiáltott fel: «tíz aranyat adnék most egy mütömőért». Kozsibrovsky megígérte, hogy kitömeti, de ezt meg Wraditzné ellenezte, a ki a tollakra szer-zett már ígéretet. Hanck a kiszenvedett özbak mellett állt, mintegy megrendülve a saját ügye-ségétől, míg előjött a hajdu egy talyigával, melyen eredetileg az ételeket hozták s fölszedte a két elesett állatot. A talyigát egy flozofus szá-már húzta, a ki bogni kezdett elkeseredésében, hogy az folytonosan nehezebb lesz.

Az erdő alakja olyan volt, mint egy kalap, köröskörül a karimáján jól lehetett járni, de az emelkedése nem igen látszott megközelíthető-nek; vakmerő favágók ugyan fölmehtek volna, mert hiszen fölmege már a mai ember a to-rony tetejére is, de a fákat, ha kívághatják, legfőljebb eszisztatni lehetne; mind a mel-lett, vagy hogy épen ezért, gyönyörű l.elyekben nem szűkölködött, hegyi patakok rohantak le, mint ezüstpólyák, mély útát vága maguknak a vörös-sárgás agyagban. Aztán, ha az ember föl-tekintte a fák közt a magasba, a titokzatos sűrűségekből, szinte belekonpolyodott a csodá-latos világba. Voltak olyan helyek is, a hová már a nap egypár száz esztendő óta nem sütött; itt nőttek azok a daczos, Istentől elrugaszkodott növények, a melyek egészen a föld gyermekei és a napfényhez semmi közük, gombok, gümők, és mindenféle mohok. Egy helyütt nagy kő alól pompás savanyúvíz-forrás csörgedezett.

— Ez ám a víz, uraim, — dicsekedett Kozsi-brovsky. — Ilyet a német császár se iszik. Tes-sék ezt megkóstolni.

A hajdunál volt pohár, sorba megkóstolták, a báró két pohárral ivott.

— Isteni nektár! — jegyzé meg önelégül-ten. — Ez már víz.

— A ki ebből iszik, száz évig él, — biztatta a tulajdonos. — Ezt itt úgy hívják, hogy cse-vicez.

— Lehet ezt szállítani? — kérde Wraditzné. — Nekünk csak az a hitvány Apolináris-unk van.

— Nem lehet. Ha messzire viszik, megtörik, megposhad, — felelé Kozsibrovsky.

— Nagy kár.

— Dehogy kár, — vágott közbe Knopp báró mohón. — Épen az a jó. Mit ér nekem egy olyan dolog, a mi másnak is megvan? Becse csak annak van, a mi ritka, a mit más csak ne-hezen szerezhethet meg, vagy sehogy.

— Te nagyon önző vagy, bácsikám.

— Te meg nagy csacsi vagy, hugoskám. Magad ellen beszélsz. Mit érnél te például, ha minden asszony szép volna? Hát nem igaz? Mi? Hát nem szellemes ez tőlem, mi? Szóljon hát, Kozsibrovsky gróf, mi?

— Nem igaz, — felelte Kozsibrovsky, — mert az ön huga akkor is a legszemlemezesebb, legke-csesebb asszony lenne.

Wraditzné egy nagy páfránnyal, mint egy karddal vállon sujtotta Kozsibrovskyt.

— No hallja! Ön a legjavithatlanabb hizelgő.

Czup, czup, megzörrent egy galy itt is, ott is, a szikláról egy nyul ugrott le, majdnem ráesett a Wraditzné kalapjára, a melyen orgona virág nyílt, egy másik nyul odább ugrott le a lejtő-ről alig néhány lépésnyire. Hanck úr kezéből

kiesett a pohár, de szerencsére nem tört össze. Knopp báró idegesen kapkodott a puska után, míg eszébe nem jutott, hogy a nyul most tilal-mas. Rendkívüli, szinte bohókás jelenet fejlő-dött most ki a selymes pázsiton, mely a forrás körül elterült, hol egy jókora darabon csak egy odvas fa állt, melyet vadméhek csoportja dön-gött körül. Nyulak csörtettek elő keletről, nyu-gatról, délről mindenünnen oly sokaságban, mint az egerek. Megriadva futottak át a rétecs-kén föl hegynek, le hegyről, keresztetkék egy-mást, mintha francia négyest tánczólnának. Némelyek egyenesen feljök rohantak, aztán riadtan fordultak vissza különfélekép változ-tatva irányukat.

— Mi az ördög ez? — mormogott Hanck úr. — Megbolondultak ezek?

— Ez az erdő meg van bővölve, — lelkende-zett Knopp báró. — Ez rendkívüli. Mit csinált ön itt, kedves gróf?

— Én? Semmit, — felelte Kozsibrovsky ter-mészetes hangon. — Én csak egy rendkívülit látok, egy nymphát, de azt ön hozta magával.

— Hát ez a tömérdek nyul, uram, ez rette-netes!

Kozsibrovsky vállat vont.

— Hát tehetek én róla, hogy úgy felszapo-rodtak? Én nem bánom őket, ők se bánanak engem. Megférünk hát szépen a birtokon.

— Saprísti, ilyesmiről fogalmam se volt.

— Hátha még beljebb megyünk.

Mentek azután beljebb, mindenütt a lapon, és jöttek, egyre jöttek a nyulak, mint a sáskák, zörgött a haraszt, zizegtek a bokrok, megvil-lantak fénylő szemek.

— Érzik a zsványok, hogy közéjük nem lehetünk.

A báró homlokán izzadságcsöppek folytak az álmélködéstől és a lelkesedéstől.

— Hogy adja ezt a birtokot, Kozsibrovsky?

— Ugyan menjen! Hiszen még nem látta a birtokot.

— Mégis, mire tartja az árát? — türelmet-lenkedett Knopp báró.

— Majd megbeszéljük otthon a szobában; tudja, hogy én vagyok az olcsó János, velem könnyű elbánni, de előbb lássa meg, hogy mit vesz. Menjünk csak beljebb. Vagy menjünk talán az erdő felső részébe, lesz ott még egyéb vad is.

A báró ránézett, hitt neki szentül.

— Milyen vadat gondol fönt?

— Mindenfelét, — mondá szokott rejtélye-ségével.

— Talán csak nem gondolja, hogy bölény is van?

— Meglehet, — mosolygott Kozsibrovsky. S esakugyan e perczben dobaj támadt a mély-séges esőndben, mint mikor valami nagy állat közeledik messziről.

— Pszt, mi lehet ez?

Megálltak, hallgatóztak. Onnan jön. Nem. Eminen jön. De bizony mégis amonnan jön. Föl a puskákat!

Hát egy lovas alakja bontakozott ki a fák közül: Styirivversky jött, az uraságok felé szá-guldolt, megemelté a kalapját és jelenté né-metül:

— A földmívelésügyi miniszter ő excellen-cziája várja a gróft s sürgős ügyben.

(Folytatása következik.)

RUDOLF TRÓNÖRÖKÖS EGYKORI VADÁSZ-KASTÉLYA MÁRAMAROSBAN.

Néhány szép új fénykép felvétel után bemu-tatjuk mai számunkban a néhai Rudolf trón-örökös egykori vadászkastélyát a máramar-os-megyey Erdészvölgyben. Erre vonatkozik Szabó Sándornak szintén mai számunkban közölt köl-teménye is.

Balogh Rezső fényképe után

RUDOLF TRÓNÖRÖKÖS EGYKORI VADÁSZ-KASTÉLYA AZ ERDÉSZVÖLGYBEN, MÁRAMAROSBAN.

Az erdőszölgyi — vagy a mint régi nevé-n nevezik, kuzi-i — vadászkastélyt 1885-ben épít-tette a kincstár egyenesen Rudolf trónörökös számára. Akkor azt remélték, hogy a királyfi, mint a vadászat lelkes hive, gyakrabban fogja fölkeresni, — fájdalom azonban, csakhamar be-következett szerencsétlen halála ezt a reményt meghusította. Mindössze egyszer volt ott a trónörökös.

A kastély a bölcsőjéhez még közel levő, hegyi patakéktől tovasiető Tisza balpartján fekszik, erdővel körülvett, mintegy tíz holdnyi területű magaslaton, a Tisza mellett Galicztiába kivezető országút mellett. Mögötte és körülötte százezer holdnyi vadászterület van; közvetlen szomszéd-ságában a jó medvevadással biztató lonkai tölgyesek, állellenben pedig, a völgy másik olda-lán, a festői látványt nyújtó fenyves és bükkös erdők, melyeket utak szegnek keresztül-kasul.

Jól épített út vezet a vadászkastélyhoz; a lejtő természetesen egyszerűen parkozva van, közepén magasra lövellő szökőkúttal, melybe a kastély mellett csörgő Kuzi-patakból vezettek vizet. A kastély homlokzata a Tiszára néz s völ-gybe pompás kilátást nyújt. Az egyemeletes, elől-hátul verandával ellátott épület földszint-jén van az öt szoba, melyeket a kastély építé-sekor a trónörökös és neje használatára szá-nalt, míg környezetük részére az emeleten, az esetleges vendégek részére a két kisebb mellék-épületben gondoskodtak szobákról.

A kastély közelében számos kitünő víző for-rás fakad. Az egyik, mely a kastélynál jóval magasabban fekszik, szolgáltatja a kastélyban szükséges ivóvizet.

A festői szépségekben gazdag helyen vasuti állomása van a sziget-körösmezeyi vasútnak. Rudolf trónörökös nemcsak szépségeiért sze-rette meg, hanem vadakban való gazdagságáért is; mindenféle vaddal, szarvassal, medvével, őzszel, kisebb vadakkal is tele van a környéki erdőség. A trónörökös halála után egy ideig lakatlan volt; most, már több év óta József Ágost főherczeg bérlé, a ki minden vadász-idényben nagy és gazdag zsákmánnyal jutalmazó vadá-szatokat szokott itt rendezni.

AZ OLVASÓ.

Irta Gorkij Maxim. Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

Éjszaka volt, mikor kiléptem az utcára ab-ból a házból, a melyben hozám közelálló em-berek körében felolvastam első nyomatásban megjelent elbeszélésemet. Nagyon megdicsér-tek érte, s kellemes utzalomban, lassan lépke-dtem az elhagyott utcán; életemben először éreztem az élet teljes gyönyörűségét.

Februárban volt; tiszta volt az éjszaka és a csillagokkal sűrűn behintett, felhőtlen ég csipős hideget lehelt a frissen hullott hó sűrű leplevel ledakart földre. A fáknak a kerítések fölött ki-hajló ágai árnyékuk szeszélyes szövevényét ve-

tették utamra, s a hópihéék tisztán és örömtel-jesen csillogtak a hold szelid, kékes fényében. Seholy élő lény nem volt látható s lábaim alatt a hó csikorgása volt az egyetlen hang, a mely megzavarta ennek a tiszta és reám nézve emlékeztetés éjszakának az ünnepléses esőnd-jét... Elgondolkoztam.

— Mégis csak szép dolog, valaminek lenni itt a földön, az emberek között.

— És képzeletem, nem fukarkodva a riktó szí-nekkel, lerajzolta előttem a jövőmet.

— Bizony, pompás kis dolgot irt!... Annyi bizonyos! — mondotta valaki eltűnődve a há-tam mögött.

Összerezentem a meglepetéstől és körül-néztem.

Egy sötét ruhába öltözött apró emberkét pil-lantottam meg, a ki a sarkamban volt, s szürő mosolylyal nézett végig alulról fölfelé az arczo-mon. Minden szürös volt rajta, a tekintete, arczcsontjai és spanyol szakállas álla; egész apró és száraz alakja feltűnt az embernek különös szöglétésségével. Könnyedén és zajta-lanul járt, mintha csak eszűzött volna a havon. Nem láttam őt ott, a hol felolvastam, s így ter-mészetes, hogy meglepett a fölkiáltása. Vajh ki ő, és merre van hazája?

— Ön szintén hallotta? — kérdeztem.

— Igen, volt szerencsém.

Tenor hangon beszélt. Az ajkai keskenyek voltak, s apró, fekete bajusza nem volt képes eltakarni mosolyukat. Ez a mosoly egy pilla-natra sem tűnt el, s kellemetlen hatással volt reám, mert éreztem, hogy valami maró, és reám nézve egyáltalában nem hizelgő gondolat rejtezőik mögötte. De nagyon is jó hangulatban voltam ahöz, hogy hosszabb ideig tűnődjem társamnak ezen a jellemvonásán, s bár egy pillanatra megjelent egy árnyék a szemeim-ben, csakhamar eltűnt a magammal való meg-elégedés tiszta fényében. Ott ballagtam mellette és vártam, mit fog mondani, titkon remény-kedve, hogy csak szaporitani fogja azoknak a kellemes perczeknek a számát, a melyeket ezen az estén átéltem. Az ember mohó, mert a sors vajmi ritkán mosolyog szeliden rá.

— Jól érezni magát, úgy-e, az valami rend-kívüli érzés? — kérdezte tőlem a társam.

Semmi különöset nem éreztem ki a kérdé-séből és siettem igenlőleg bólintani.

— He-he-he! — kacagott föl szürösán, s idegesen dörszölgötte fürgé újú picziny kezeit.

— Ön úgy látszik vidám ember, — mondot-tam szárazon, boszankodva a kacagásán.

— Igen, vidám ember vagyok, — hagyta jóvá mosolyogva és bólintott egyet. — És hozzá még nagyon kíváncsi is. Mindig csak tudni akarok; tudni mindent, az állandó törekvésem, s ez tartja bennem a frissiséget és a bátorságot. Lássa, például most is szeretném tudni, mibe került önnek ez a sikere?

Ránéztem és kelleetlenül feleltem neki:

— Körülbélül egy havi munkába... lehet, hogy tán valamivel többbe is.

TOBOGGAN-SPORT TÁTRAFÜREDEN.

A BOBSLEIGH FELVONTATÁSA A TARAJKÁRA.

A BOBSLEIGH MENETKÖZBEN A TARAJKÁRÓL LEFELÉ.

A NAGY-SZÁLLÓ TÉLEN, TÁTRAFÜREDEN.

TÉLI KÉPEK A TÁTRÁBÓL. — Burján László amateur fénykép.

— Aha! — kapott rajta élénken. — Tehát egy kis élet-tapasztalatba, a mi szintén mindig kerül valamibe... No, de ez azért még mindig nem drága, hogyha ilyen áron megszerzi magának azt a tudatot, hogy ebben a pillanatban, az ön művét olvasván, néhány ezer ember él az ön gondolatától. Azután még tán azt a reményt is megszerzi, hogy idővel... he, he!... s majd ha meghal... he, he, he!... Mindezért többet is lehet adni, sokkal többet, mint a mennyit ön adott nekünk — nemde?

Megint megjelent ajkán az a szaggatott, szűrő mosoly, és ravaszul nézett rám éles, fekete szemecskéivel. En is tetőtől talpig végignéztem rajta, és sértődötten, hidegen megkérdeztem tőle:

— Bocsásson meg... kihez van tulajdonképpen szerencsém?

— Hogy ki vagyok? Hát nem jött még rá? Egyelőre pedig nem árurom el, ki vagyok... Hát önre nézve tán fontosabb dolog megtudni egy embernek a nevét, mint tudni azt, hogy mit mond önnek?

— Semmi esetre... De mégis... mindez olyan furcsa, — feleltem én.

Megérintette a felsőkabátom újját és mosolygva megszólalt:

— Ám legyen furcsa, — mért ne engedhetné meg az ember olykor magának, hogy kilépjen az egyszerűség és a köznapiság keretéből?... És ha ön hajlandó ezt megselekedni, akkor beszéljünk kissé, egészen nyíltan... Képzelje azt,

hogy én az olvasó vagyok... egy különös olvasó, a ki nagyon kíváncsi és a ki szeretné tudni, miért és hogyan készül egy könyv... mondjuk például, önnél? Beszélgetésünk kissé róla.

— Oh, kérem, parancsoljon! — mondtam én. — Én szeretem az ilyen találkozásokat és a nem mindennapi beszélgetéseket.

De ezzel már föllentettem, mert az egész dolog kezdett kellemetlen lenni. Nem tudtam elgondolni, mit akarhat? S mi jögon engedelmem én meg magamnak azt, hogy ennek a roám nézve teljesen idegen emberrel való utcai találkozásnak a vita jellegét tulajdonítsam?

Mindamellettt lassan ballagtam mellette és iparkodtam szeretetreméltó figyelmet fejezni ki iránta az arczomon. Ez — jól emlékszem rá, — csak nagy nehezen sikerült. Mégis, akkor még sok elevenség volt bennem, nem akartam megbántani őt azzal, hogy visszautasítsam a beszélgetést, s eltökéltem, hogy erőt veszek magamon.

A hold mögöttünk fénylett az égen és árnyékaink a lábaink alatt heverték. Egyetlen sötét foltta olvadva össze, ott kúsztak előttünk az utcaszélén, én néztem őket és úgy éreztem, mintha valami épen olyan sötét és megfoghatatlan születnék bennem, mint ezek az árnyak; s épen úgy előttem volna, mint ők.

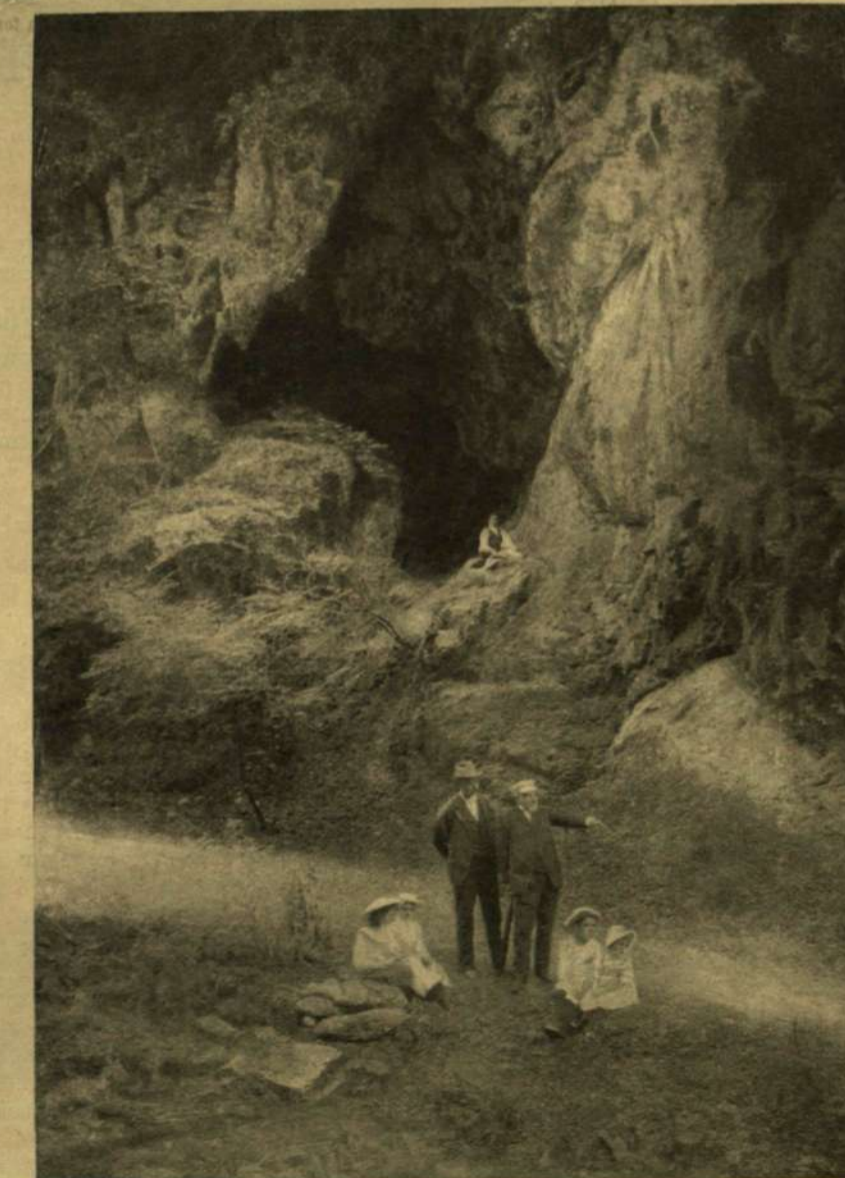
BAGOLYVÁR.

A SÁRKÁNY BARLANG.

A KUIZI PATAK.

A RUDOLF-PIHENŐ.

RÉSZLETEK A MÁRAMAROSI ERDÉSZVÖLGYBŐL. — Balogh Rezső fénykép.

KÉPVISELŐVÁLASZTÁS A VIDÉKEN. — A SZAVAZATSZEDŐ BIZOTTSÁG ELŐTT.

Linek Lajos rajza.

A társam egy percnyi hallgatás után újra megszólalt a gondolatán uralkodó ember meggyőződéssel teljes hangján:

— Nincs az életben semmi fontosabb és érdekesebb, mint az emberi cselekedetek indító okai... Nemde?

Bólintottam.
— Tehát egyetért velem!... Beszéljünk hát nyíltan... ne szalaszsa el az alkalmat arra, hogy nyíltan beszéljen... addig, a míg fiatal!...

— Különös egy ember, — gondoltam magamban, s miután szavai fölkeltek az érdeklődésemet, mosolyogva megkérdeztem tőle:

— De hogy tehessem ezt... úgy hirtelenében? És miről beszéljünk?

— Minek menjen az ember lassan, ha egyetlen ugrással is célzt érhet? — felelt élénken, a szemem közé nézett és egy régi ösmerős bizalmasságával fölkiáltott:

— Beszéljünk az irodalom céljairól!

— Ha úgy tetszik... bár azt hiszem, már késő...

— Oh! Önre nézve még nem!

E szavak által meglepetve megálltam; — oly komoly meggyőződéssel beszélt, hogy szavai valósággal kinyilatkoztatásként hatottak reám. Én megálltam, hogy valamit kérdezzek tőle, de ő megfogta a kezemet s csöndesen, de makacsul tuszkolt előre, így szólván hozzám:

— Ne álljon meg, mert jó úton van, ha velem van. Elég volt az előszó! Mondja meg nekem, mit akar az irodalom? Ön az irodalom szolgálatában áll, így hát tudnia kell.

Álmélkodásom, önuralmammal megfordított viszonyban, nőtön nőt. Vajjon mit akar tőlem ez az ember? És vajjon ki ő?

— Minden esetre van elegendő alapja, — higgye el nekem! Mert hiszen semmi se történik a világon megfélemlő alap nélkül... De gyorsabban, csak hogy ne előre, hanem a dolgok mélyére.

Szó sincs róla, ez a furcsa ember érdekes volt, de bosszantott engem. Megint egy türelmetlen mozdulatot tettem előre; ő követett és nyugodan így szólt hozzám:

— Én teljesen értem önt. Önnek bajos ebben a pillanatban meghatározni azt a célt, a mely felé az irodalom törekszik. Megkísértem hát én...

Fölsóhajtott, azután mosolyogva nézett a szemem közé.

— Egyetért talán velem, ha azt mondom, hogy az irodalom célja: segítségére lenni az embernek abban, hogy önmagát megértse, maga fölé emelni őt, kifejleszteni benne az igazságra való törekvést, küzdeni a rosszal, a mi az emberekben van, megtalálni bennük a szépet, fölkelteni lelkükben a szégyent, a haragot, a férfiaságot, s mindent elkövetni arra nézve, hogy az emberek a szó nemes értelmében erősekké legyenek, és átszellemithessék az életüket a szépség szent lelkével. Íme az én formulám: természetes, hogy ez koránsem kimerítő. Egészítse ki ezt mindazzal, a mi az életet átszellemitheti, aztán mondja meg, vajjon egyetért-e velem?

— Igen, úgy van... — mondtam. — Általános az a felfogás, hogy az irodalom feladata — megnevesíteni az embert... Ez így van...

— Látja, milyen nagy föladat szolgálatában áll ön! — mondtam a társam... s újra megjelent az ajkán az csipős mosoly: — He, he, he!

— De, hát miért mondja nekem mindezt? — kérdeztem tőle, olyan arcot vágva, mintha a kacagása legkevésbé se bosszantott volna.

— Ugyan, mit gondol ön, miért? Mondja meg őszintén!...

— Őszintén szólván... — szólaltam meg valami kötekedő válaszon gondolkozva, de megint elhallgattam. Mit tesz az: őszintén beszélni? Ez az ember nem ostoba s így tudnia kell, milyen szűkek az emberi őszinteség határai, s hogy mily elszántan őri ezeket a határokat az önzés. A mint a társam szeme közé néztem, mélységes fölháborodást éreztem a mosolyán, a melyben annyi gúny és annyi kihívó lenézés volt. Ezenkívül még azt is éreztem, hogy kezdek félni valamitől s hogy ez a félelem arra készítet, hogy elváljak tőle.

— A viszontlátásra! — mondtam szárazon és megemeltm a kalapomat.

— Miért? — kiáltott föl halkan.

— Nem szeretem a tréfákat, ha túlmennek a kellő határon.

— És elmegy... Az ön dolga... De tudja meg, hogy ha most elhagy engem, többé soha sem találkozunk.

A «soha» szót különösen hangsúlyozta, s úgy csengett a fülemben, mint a lélekharang kongása. Én gyűlölöm ezt a szót és félek tőle: mindig olyan nehéznék és hidegnék tetszik előttem, olyannak, mint a pörly, mely a sorstól arra van hivatva, hogy az emberek reményeit összezuza. Ez a szó tehát megállított.

— De hát mit akar tőlem? — kérdeztem aggodalmasan és bosszúan.

— Ülünk le itt, — mondtam megint elmosolyodva, s erősen megfogta a kezemet.

Ebben a pillanatban a városi kert fasorában voltunk, az akácok és orgonacserjék zúzmárás ágai közt. A hold által megvilágítva meredtek a fejem fölött a levegőbe, s nekem úgy tetszett, mintha ezek a jéggel és zúzmárral elborított kemény ágak befuródnának a keblemben s a szívemet érintenék.

Álmélkodva és viselkedését nem értve, firkész pillantással néztem társamra s hallgattam.

— Ez beteg ember, — gondoltam magamban, iparkodván bátorságot öntenem magamba, és valahogyan megfejteni a viselkedését. Hogy, hogy nem, eltalálta a gondolatomat.

— Te azt hiszed, hogy én nem vagyok normális ember? Ugyan hadd el. Ez olyan piszkos és ártalmas gondolat! Ebbe burkolózva, hány-szor lemondunk arról, hogy valakit megértsünk, pusztán csak azért, mert eredetibb, mint mi vagyunk, s ezenkívül mennyire táplálja és mily szövevényessé teszi az a gondolat egymáshoz való viszonyunk szomorú felületességét!

— Oh, igen... — mondtam, mind erősebb félelmet érezve magamban ezzel az emberrel szemben. — De bocsásson meg, én megyek... Ideje már...

— Csak menj, — mondotta vállat vonva. — Menj, de tudd meg, hogy a vesztedbe roltansz... he, he... — Eleresztette kezemet, én pedig félrehúzódtam tőle.

Ő ott maradt a kertben, azon a dombon, mely lankásan ereszkedett le a Volga felé, s mely el volt borítva a friss hónak az ösvények sötét szalagjaival behálózott leplevel. Szemei előtt feltárult a folyón túl elterülő néma és szomorú sikság széles látképe. Ott maradt a kertben, leült az egyik padra és belebámult a pusztá messzeségbe, én pedig sietve mentem a fasoron lefelé.

(Folytatása következik.)

TÁTRAFÜRED TÉLEN.

Tátrafüred, 1905 január.

Aránylag nem sokan keresik fel a Tátrát télen. Pedig ha szép nyáron, zöld fenyveseivel, zúgó patakjaival s vízeséseivel, havasi tengerszemeivel s virágzó rétjeivel, nagyvilági életével, talán még szebb, elbűvölőbb képet nyújt tiszta fehér, csillogó hótakarója alatt, a napfényben ragyogó heglánczezel a háttérben, bővbájos csendben, melyet csak néha szakít meg egy-egy gyorsan iramodó szán barátságos esengése.

A mostani téli élet a lehető legkellesebb; mióta a nagy szálloda a maga pompás kényelmében, jó ellátásával, villamos világítással, központi egyenletes fűtéssel, fényes társalgó- és éttermeivel s elegáns lakosztályaival télen is nyitva áll, ép oly fürdőélet van a hegyekben, mint nyáron. Budapest és a vidék előkelő körei adnak itt egymásnak találkozást s nem törődve nagyvárossal, politikával, vígan, a szabadban töltik idejüket. Az időjárás gyönyörű; éjjel rendszeren erősen fagy, de nappal ragyogó napfényben fürdik minden, úgy hogy igen sokszor, ép úgy mint nyáron, télikabát nélkül szabadban lehet délutáni kávékat elkölteni.

Egész nap testedző, kedélyderítő sportban telik el az idő; az utakat hengerrel s hőkével teszik járhatóvá, különösen gondozva van a tarpataki út s annak folytatása, a poprádi országút, mint a mely út vonal mintegy 7½ kilométer hosszúságban s eközben mintegy 550 méter eséssel a *bobsleigh* (röviden *bob*) nevű angol hősán sportjának szolgálat. Ezen sportot két képen mutatjuk be, egyike a felvontatás lovas szánon, a másik a voltaképeni bobozás. Ez képezi Tátrafüreden is a fősportot s Davos és St.-Moritz után az első hely, melyben divatba jött. A bobon két ember ülhet, az első kormányoz, a hátulsó fékez; a szán 60 kilométer sebességgel száguld alá a gondosan elkészített műszánúton, melynek párja hosszúságban s romantikára nézve még Davosban sincs; körülbelül nyolcz perc alatt járja be az egész útat, sebesen, mint egy villámvonat vagy egy automobil teljes sebességben. E sebesség mellett sem lehet veszélytől tartani, mert a bob rendkívül könnyen fékezhető; legérdekesebb az átsiklás a meglehetősen gyakori s merész fordulatoknál. Egyáltalában e sport egyike a legvonzóbb mulatságoknak s minden járathoz már előtte való nap történnek az előjegyzések. Igen kedvelt sport e mellett a *ski-zés*, melyet itt szintén nagyban üznek, s melyre itt kiválóan alkalmas terület.

Ezenkívül a gyalogszánkók (angol nevén «toboggan») képezik a népiesebb, de azért szintén igen mulatságos sport egy nemét.

Egy jó karban tartott, védett helyen emelt, nagy jégpálya áll a koresolyázók rendelkezésére; ezen a jég nem olvad el mint időnként a budapesti városligeti jégpályán, hanem megszakítás nélkül naponta folyik itt a koresolyázás.

Tátrafüreden, a hogy december elején le hull a hó, e takaró állandó marad március végéig, a szép téli napok folyton tartanak. A ki nem sportol, hanem gyalog akar kirándulásokat csinálni, kitűnő sétatukon járhat: a hengerelt havas utakon Széplakra, Tátra-Lomniczra vagy a Tarpatakba, a Szilágyi Dezső emlékgig, honnan most egyike nyílik a legregényesebb, legféltőbb látványoknak. Egész különböző bár a nyári képtől, de a maga tölies fenégsében annál impozánsabb.

Ugyanezen utakon, de még tovább is, Csorbától, Barlangligetig lehet lovas szánon kirándulni.

Egyáltalában, míg a nap fenn van az égen,

Tátrafüred népe künn sűrű-forog, apraja-nagyja a szabadban jár-ke, sportol s csak a terített asztalokhoz kerül vissza farkas étvágygal.

Ha elsőtedik, a barátságos társalgó-termek megtelnek s vidám csevegés, társas-játékok, zongora vagy kártya mellett mulat a közönség. Mindenki úgy alszik a nap élvezeteitől kimerülve, mint a bunda, s másnap alig várja, hogy a mulatozást újra kezdje.

Nem csoda azután, ha a nagyvárosi vendégek mind megedzve, felfrissítve, kipihent idegzettel térnek vissza a fővárosba, hanem hogy a betegek is, kik persze mind e mulatságokat csak kimélettel használják, rendszerint egészségesen s megújult erővel hagyják el a Tátrát.

Közelebb a budapesti orvosi kör tagjai rendeztek kirándulást s huszoney pesti orvos volt Tátrafüreden dr. Hainiss Géza egyetemi magántanár vezetése alatt, s el voltak ragadtatva az itt látottaktól.

Az utóbbi hetekben előkelő fővárosi társaság élvezi Tátrafüreden a szép téli napokat s megalakult a *téli sportegylet* is, különösen Ormódy Vilmos, az első magyar általános biztosító társaság vezérigazgatója kezdeményezésére. Ezen egylet, melynek fennállása már is biztosítva van, első sorban is a különböző téli sportokat fogja elősegíteni: a külföldi hasonló egyesületekkel is összeköttetésbe fog lépni s nemzetközi versenyeket is szándékozik a Tátrában létesíteni.

Dr. Jármay László.

A 'KUBINSZKI' ÉS 'PECSOVICS' VILÁG TOLNA VÁRMEGYÉBEN.

Irta Bodnár István.

(Vége.)

A királyi leirat elég dörgedelmes volt, de már azon is átesillant a békülékenység. *Vay* ki is jelentette, hogy ezek után nem marad más hátra, mint a régi rendnek helyreállítása, s ezt csakis a kölcsönös megbocsátással érhetik el, s biztosíthatják jövőre, kivált, ha a vármegye újabb feliratára Ő Felsége is kegyes lesz enyhíteni leirátát.

Csapó Dániel is békítő szellemben szólott, míg *Forster* Benedek t. ügyész a Bezerédjt és Perczel Miklóst visszahívó határozatnak végrehajtását sürgette. A kormánybiztos azonban *Czindery* Lászlónak, nemes Somogyvármegye emeritus alispánjának vezetésével új szavazást rendelt el. Így aztán *Bezerédjt* és *Perczelt* 710 szóval 515 ellen visszahívták.

Dóry Gábor megköszönte a neki rendezett ovációt: «Férfiak vagyunk — úgy mond, — áldozzuk fel önérdkeinket, tekintünk a közjó előmozdítására. Én nyújtom először kezemet s engedni kívánok ama résznek, kiknek bizalmával nem dicsékedhetem, a követi pályáról lemondok.»

Lemondását természetesen nem fogadta el ismét uralomra jutott párta, de szavai jó hatást tettek az ellenpártra is, mert *Vay* kinyilatkozta, hogy most már nem a többség, de a közmegegyezés küldi fel követét.

Erre aztán valódi áradata indult meg a loyális nyilatkozatoknak.

Kimondták, hogy *Vay* ellen korán sem a vármegyeinek többsége által tétettek észrevételek.

Felírták a királyhoz is, hogy a fenytő pereket szüntesse meg. *Vayt* kérték közbenjárásra, ki ezt örömmel megígérte.

Svastics Lajos pedig mint a béke angyalát üdvözlő a kormánybiztost s kérdezte, ki az oka, hogy az előbbi határozatok végre nem hajlatok? *Száz* meg száz torok Magyar *Kossa* Sámuel állítja bünbűnkül. Mindjárt actiót kértek ellene. *Vay* azonban azzal ütötte el a dolgot, hogy már ügyis felfolyamodtak a királyhoz, várják be a választ. Az új tisztújítást azonban kérhetik Ő Felségétől, mert «a gyűlések biztosabb folytatására a tisztakar megújítása hathatós és legbiztosabb mód.»

Hernádi Mór né fényképe.

FREDERI MISTRAL.

1840 április 7-én aztán megtörtént a végleszámolás!

Magyar *Kossa* Sámuel alispán, sejtve sorsát, meg sem jelent a közgyűlésen. Irásban nyújtotta be lemondását. Egy oldalvágást azonban még mért ellenfeleire, a mikor kijelenté, hogy «a hívségére bizott hivatalos pecsétet tiszta épségben megőrizve nyújtja vissza!»

Lemondását szó nélkül vették tudomásul, *Sztankovicszky* főjegyzőtől azonban érzékenyen elbucszáltak.

Természetesen majdnem kivétel nélkül a *pecsovics* párt emberei jutottak hivatalokba.

Dóry Gábor lett első, *Forster* Benedek második alispán. Főszolgabírák: *Forster* Károly, *Dóry* Sándor, *Tibay* Mihály, *Vizsoly* Eduárd, *Daróczy* János.

Vay Abraham grófnál is tudakozódtak, hogy elfogadná-e, ha táblabírónak választanák?

Hogyne fogadta volna el? Így «a tisztújítás a legnagyobb rendben és illedelemmel öt fertály óra lefolyta alatt ezernél is több nemes urak jelenléte és hozzájárulásával végrehajtott.»

A Kubinszky-párt hivatalosan le volt verve, de azért nem adta meg magát s a voltaképeni vezető szerep ezután is az övé maradt.

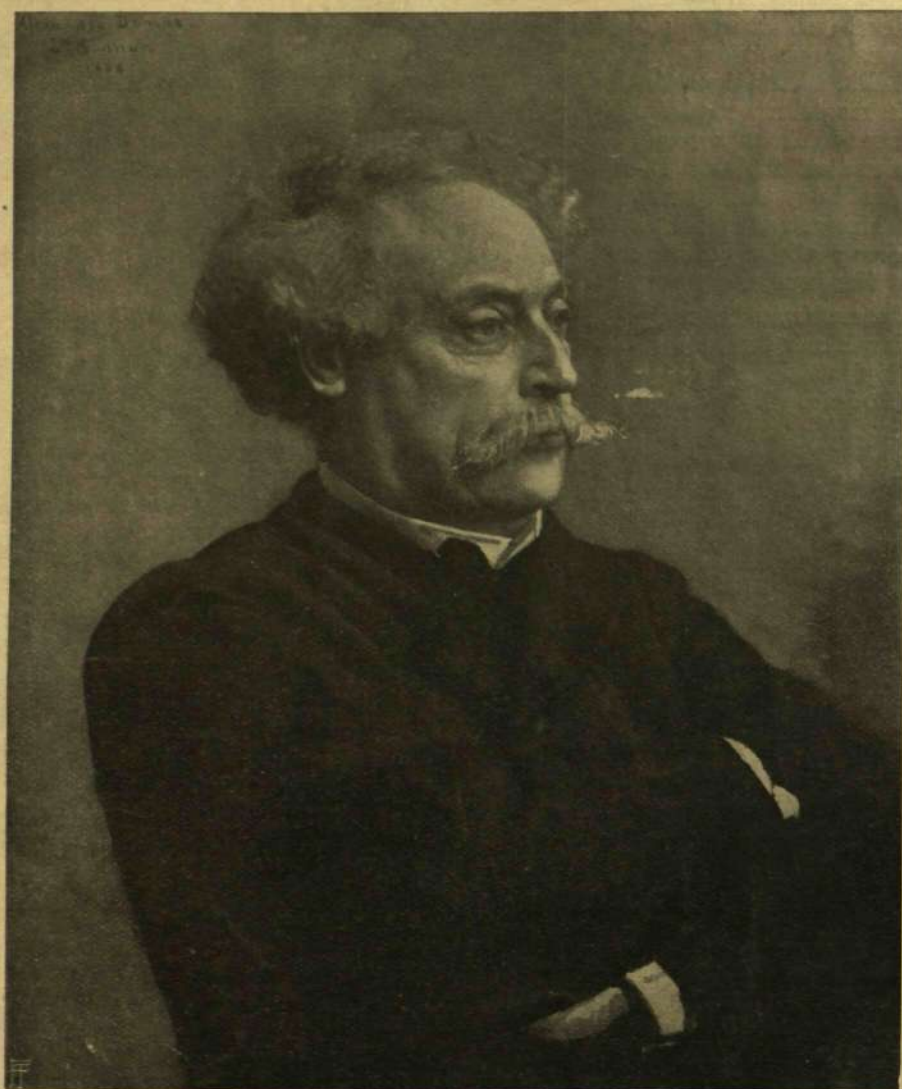
Vaynak «kegyességért» diszkardot ajánlott fel a közgyűlés, elrendelve, hogy egyik oldalán a megye és a főispán czimerei, az esztendő és a jegyzőkönyv száma, a másik oldalán pedig a béke szimboluma legyen bevésve.

Báró *Prónay* Gábor azonban a diétán enyelegve más föllirást ajánlott. Ezt: «Pro infidel: Patr.» Egy követ megbotránkozott a háta megett: «En az ilyen beszédet nem hallgathatom!» «En meg az urat nem hallgathatom», vágott vissza *Prónay*. A követet főispánja aztán kérdőre vonta, hogy tűrheti el a megsejyenyitést, de az így felelt vissza: «Ha elégteltet keresnek, az egész diétával kellene verekednem!»

A dologban egyébként az az érkeke, hogy ezt a diszkardot *Vay* sohasem kapta meg, pedig a jegyzőkönyv szavai szerint kinyilatkozta, hogy azt majd «legfőbb és legbeesebb kincsenek fogja tekinteni s magával a sirba is elviendi.»

A kubinszkiak már a következő gyűlésen szemérem hányták a másik pártnak, hogy a diszkard felajánlása valóságos gúnyolódás ellenük s mivel ama gyűlésen jelen sem voltak, a költségekhez hozzá sem járulhattak. Erre a többség úgy határozott, hogy ha *Vay* emez incidens után a kardot el nem fogadná, az a kölcsönös béke zálogál s annak jeléül, hogy a békét fentartani

* Csapó Ida naplója.

F. J. DUMAS SÁNDOR. — Bonnat festménye után.

saját körében egyedül a törvényhatóság hivatott, a vármegye leveles tárában helyeztessék el.

Vay azonban kereken kijelenté, hogy a neki felajánlott díszkardot a közgyűlésnek visszavenni jogában nem áll, kész inkább az árát — sajátjából megfizetni.

Erre aztán egyenesen megtagadták a kard átadását, «mert az ahhoz való ragaszkodást, ily körülmények után épen nem várták a királyi biztos úr szerénységétől s azzal, hogy az árához való hozzájárulást is felajánlá, még sajnósbab érzéseket ébresztett maga iránt.»

Ezt a végzést Döry Gábor alispán természetesen nem közölte Vayval. Gondoskodtak azonban erről is. A következő közgyűlés épen a békés természetéről híres Csapó Dániel felszólalására, egyenesen kötelességévé tette ezt az alispánnak, sőt a határozat kivonatát a «Jelenkor» szerkesztőjének is megküldeni határozták, hogy «köztudomásra juttassa.»

Igy tudtak boszút állani a régi jó öregek. Az 1841 márczius 29-iki közgyűlésen aztán hivatalosan lezáródnak a kubinszki és pecsovics-háborúság aktái.

A vármegye gyűlésén ekkor olvasták fel a király leiratát, mely megelégedését fejezi ki azon, hogy az utóbbi tisztújítás illő díszszel, a felingerült kedélyek lecsillapításával ment végbe.

«A Perczel testvérek, valamint más nemes és nemtelen személyek, a mult 1839. esztendei december 30-án kelt legfelsőbb királyi parancs következtében ellenök megrendelt nyilvános vádak alól, azon reménységben, hogy ők ezen királyi kegyelemre magukat érdemesítvén, a megyében ezentúl a törvényes rend már fel sem fog bontatni. — kegyesen felmentetnek.»

Az általános bünbocsánat alól csak a Keszey István megölésében résztvettek voltak kivéve, ellenök a további szigorú és haladék nélkül való törvényes eljárást és a bűnper befejezését ismét elrendeli a királyi leirat.

Igy aztán pár évig a pecsovics-párt uralma következett. Az országgyűlésen követeké azonban többet már meg nem jelenhettek, mert a diéta 1840 május 13-án befejeződött. S odahaza is hallgatagon tűrni voltak kénytelenek a kubinszki-párt főlényét. Így, a mikor Bezerédj épen ezekből a választási harcokból kifolyólag is még inkább megnövekedett népszerűségénél

fogva, 10—13 vármegye, köztük Zala is táblai bírónak választotta, viszonzásul a tolnamegyei pecsovicsok is tapsolni voltak kénytelenek Deák Ferencz táblabíróvá választásának. Deák személyesen is megjelent a szegszárdi megyei gyűlésen s zajos ünnepeltetésben volt része.

1843—44-ben aztán ismét a kubinszki-párt került uralomra. Bezerédj István s Perczel Miklós, majd Móricz lett a követ.

1848-ban a párt vezetőinek újból kiváló szerep jutott. Perczel Mór és Miklós fellépte volt az első mennydörgés, de a többiek is buzgó harcosai lettek a szabadság ügyének.

Bezerédj Istvánt csak Haynau gyors elhatározása menté meg a vértanu haláltól. Különben az ő vézna testalkatára czélozva mondta Haynau a Bezerédj-ért nála tömegestől kegyelmet esdőknek:

«Hogy lehet ilyen hitvány kis emberért ennyit koptatni a — küszöböt?»

Fördös István alispánt azonban nem lehetett megmenteni tíz évi kufsteini börtöntől...

De a pecsovics-pártnak is feltűnt még egyszer szerencse-csillaga: főbb szereplői a szabadságharc leveretése után jobbára kormányhivatalokat töltöttek be.

Emléküket azonban elfújta a szellő... Régi, avult írások beszélnek róluk legfeljebb.

Alig maradt egyéb az egyetlenegy «pecsovics» szóanal utánuk örökségül a mai nemzedéknek!

EGYVELEG.

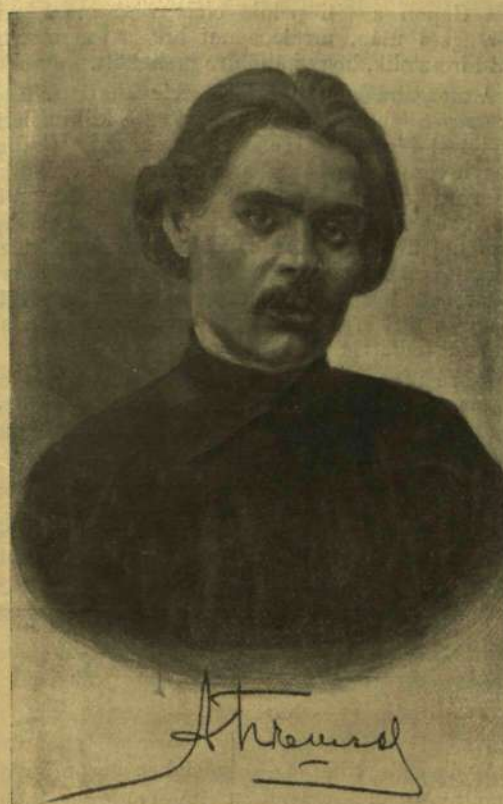
* Az orosz uralkodócsaládnak jelenleg hatvan tagja van. Ők élvezik az «I. Pál császár járadékok» címze alatt ismert ingatlanok jövedelmét. Az óriási birtokok még a mostani rossz gazdaság mellett is 48 millió korona évi jövedelmet hoznak, mely öszszegyet egy bizonyos kules szerint osztják szét a nagyhercegek és nagyhercegnők közt.

* Angol nyelvű levelek. A világ különböző postahivatalai által szállított leveleknek kétharmad része angol nyelven van írva s angolul beszélő emberekhez van címzeve.

Az «Egyetemes Irodalomtörténet» most megjelent második kötetéből.

A KAMÉLIÁS HÖLGY. — Lynch rajza.

GORKIJ MAXIM.

GORKIJ.

Az orosz munkásforradalom leverte táborából sok foglyot őriztek most az orosz császár fővárosában s köztük egy olyat, a ki az egész művelt világot kiválóan érdekli. Ez a részvétünkre érdemes rab: Maxim Gorkij. A volgamenti boszjások (hajó- és kikötőmunkások) hatalmas lélek-búvárat, mint sok kiváló elődjét az orosz irodalomban, sajátos és hajthatatlan elvei vitték a a börtönbe.

A nagy orosz író egész életpályája a legapróbb részletességig magyarázza nekünk a jelenlegi oroszországi mozgalmakban való szerepét. Érdekes életelveinek s filozófiai nézeteinek szinte természetes következménye az, hogy a Péter és Pál erőd szigorított börtönczellájába került.

A Maxim Gorkijt fenyegető veszedelem érintett mindnyájunkat s ez a közös részvét szülte az irodalmi körökben azt a nagy mozgalmat, mely a börtönbe vetett író kiszabadítására világszerte megindult.

Arra a népszerűsége és dicsősége, melyre Gorkij kiváló alkotásai révén már eddig is bőségesen rászolgált, — hihetetlen gyorsasággal tett szert. A nagy nyilvánosság előtt 1895-ben jelent meg először; ez után csakhamar a fényes sikerek egész sorozata következett s egy évtized alatt világhírű író lett. Bocanovszkij V. F. orosz kritikus szerint, Gorkij dicsősége és népszerűsége «nem évenként, hanem óránként növekedett.» Írói művészetének hatalmas ereje leginkább abban mutatkozik, hogy egyforma sikerrel fest minden helyzetet; színei hatásosak, üdék és változatosak s a mit mond, azt a legnagyobb egyszerűséggel mondja el, a nélkül, hogy fellengző retorikára volna szüksége.

Ép oly művészettel tudja megrajzolni a nevetést, a vigaszt, mint akár az ásitó unalmat, a tenger sajátos illatát, vagy a volgamenti hajós munkások nyomorúságát. Hogy Gorkij ilyenén fejlődött, azt első sorban veleszületett hatalmas lángelmének kell tulajdonítani, de kétség-telenül nagy szerepet játszik ebben az a viszonyosságos romantika is, mely úgyszólván egész ifjúságát betölti.

Maxim Gorkij, családi nevén Alexejev Maximovics Piskov egyszerű és szegény sorsú szülők gyermeke. 1869 márczius 14-én született Nizsni-Novgorodban s még csak öt éves volt, a mikor teljes árvaságra jutott. Beállt egy nyomorúságos kalaposhoz, de mert a gazda szegénysége miatt nem nagy szükség volt rá, csakhamar elhagyta s egy péküzletben keresett munkát. A parányi gyermekben már ekkor forrt, buzgótt a titokzatos erő, üres óráiban szorgalmasan tanult, — legtöbbszörre magától, — folyton olvasott, mindent, a mi csak kezéigébe került. Első tanítója egy Szmurij nevű egyszerű katonai

szakács volt, a kitől némi alapismereteket sikerült elsajátítania. Voltak mások is, a kik szívesen foglalkoztak a tehetséges ifjával, de legtöbbet köszönhetett későbbben utolsó és legnagyobb mesterének, Korolenko írónak.

Nagy lelki forrongásban és nyomorban töltötte be tizenötödik évét, a mikor nyugtalan lelkéből egyszerre csak kitört a világlátás vágya. Otthagyta szülőhelyét, Nizsni-Novgorodot s bekalandozta egész Oroszországot. Először a szomszédos Kazánba ment, a hol az ősi tatár város toprongyos munkásai között kvászt árulgatott, majd mint vasuti pályáőr szolgált Czariczinben, de ezt is csakhamar megunta s 1890-ben bejárta a «doni kormányzóságot, Ukrainát, Krimet, Kubánt s végül 1892-ben a vadregényes Kaukázus fővárosában, Tiflisben állapodott meg. De elfogyott az utolsó kopekje is, melyet mint utcai mozgókerekedő gyűjtögetett össze, s nem volt miből élnie. Gyorsan munka után látott tehát s néhány nap alatt a vasuti gépműhelyben nyert alkalmazást.

A lángelméjű autodidakta itt már bontogatni kezdte írói szárnyait s még ez év folyamán a Tiflisben megjelenő «Kaukázus» című lap szerkesztőjéhez benyújtotta a cigány-életből vett első elbeszélését, a «Makar Csudrá»-t, melynek megjelenése nagy változást idézett elő Gorkij életében.

Tiflisben is csak egy félévet töltött. Forró, tüzes vére hajította, kergette, nagy tervek, nagy gondolatok foglalkoztatták. Mielőtt azonban otthagya volna az érdekes Kaukázust, melynek vidékeihez és változatos típusaihoz későbbben oly sűrűn tér vissza, egy színésztársaság összehozásán fáradozott. Már ötven voltak, a kik vállalkoztak volna arra, hogy egy ilyen ifjú dirigens oldala mellett vándorútra keljenek. A tervből azonban semmi sem lett. Gorkij tünelmes tehetségére igen jellemző vélemény az, melyet a szétbomlott színtársulat egy éltebb tagja későbbben elmondott: «En nem tudom, úgymond, mért engedtem az ifjú Gorkij rábeszélésének, de éreztem, hogy gondolatainak gazdagsága és szavainak ereje teljesen megbűvölt; nem hasonlított ő egyikünkhez sem. Fialt volt s elveivel mégis tisztelget parancsolt; ez nem közönséges emberi elme, ez démoni erő!»

Gorkijt ezek után újra elfogta a kóborlás szenvedélye. Otthagya Tifliszt s Oroszország keleti vidékein bolyongott. Megfordult ezután Moszkvában, Kiebben és Szent-Pétervárott is.

1903—904. évben ismét visszatért Nizsni-Novgorodba. Itt ismerkedett meg és itt lépett benső barátságba Korolenkóval, kinek révén megtanult mélyebben bepillantani az irodalom remekműveibe. Gyorsan felbuzdult, szorgalmasan kezdett írogatni s a volgamenti városokban nem volt oly lap, mely elbeszéléseit ne fogadta volna szívesen. Dolgozatai nagy feltűnést keltettek mindenütt, mert a fiatal Gorkij már ezekben is nem pusztá történeteket mesél, hanem szereplő hősei révén sajátos elveket hirdet, sajátos új hűrokat peng. Fűrkésző elméje lázasan kutatja a szokatlan és kizű eszmék megfajtását — s 1892-ben már nyíltan hirdeti, hogy «az élet meg van rontva, rosztul van megvarrva s egyáltalán nem a tisztességes emberek termetére van szabva!» Gorkij életében talán ez a legérdekesebb időszak.

Egyszerű, sőt szegényes butorzatú pinzelakásban lázas lelkesedéssel dolgozott és buzgógn olvasta a világirodalom remekkeit. Legnagyobb hatással volt rá Byron. Ez keltette fel lelkében a szunnyadó elégedetlenséget az élet jelen állapotával szemben s a tagadás szelleme. «Manfréd»-del és «Kain»-nal együtt valahová a felhők régióin túl fekvő országokba ragadta lelkét. Érdekes egyéniségét legjobban tárja fel előttünk

egy ismeretlen és kéziratban levő monologja, a hol így kiált fel:

«Egy új világba — egy más világba,
A hol nem kell könnyeket hullatni!...
S a hol gyötör aggdóással a
Beteg lélek kiáltása nem
Fogja szétszaggatni a szívet!...»

Az 1892-ik év forduló pontja változatos életének. Írói pályájáról úgy látszik már mélyebben kezd elmékedni; s műveiből már erősen kiviláglik, hogy írói nagyságának a problémája megoldást nyert. A nagy lángelmék nem ismernek arany középutat, Gorkij sem akarta ismerni. Ir, dolgozik, elmélyed s lelke megtelik azzal a vágyódással, hogy kicsiny sikerekre nincs szükség. Művészi nagysága teljesen kibontja szárnyait s a szó csodálatos erejével meghódítja a világot. Gorkij valóban szerencsésen eltalálta azt a hangot, a melylyel az emberek többségéhez kell szólani. Lángszével átugorja a fokozatos fejlődés örömtelen időszakait s egyszerre sikereket arat. Elbeszéléseinek első kötetével lázba ejti egész Oroszországot, a közönség és a kritikusok semmi másról sem beszélnek, csak Gorkij művészetéről.

A fiatal író gyorsan érte el a megérdemelt jutalmat, neve ismertté lett nem csak Oroszországban, hanem a művelt nyugat minden nemzeténél. Egymástán jelennek meg érdekesítő elbeszélései, regényei és drámai képei. «Gorgejev Tamás», «Muzsikok», «Hárman», «Konovalov», «A hajléktalanok» vagy «Az éjjeli menedékhely» című alkotásai egytől-egyet sikert arattak s majd minden európai nyelven fordításban is megjelentek.

Maxim Gorkij igazi egyéniség, teljesen magában álló író, erős temperamentumával tud lenni humorista, pesszimista s egyáltalán olyan arcképfestő, kinek alkotásait csodálattal bámulja egész Európa. Meleg részvétellel kísértük Gorkijt fogságában. Képzeltben ott állunk börtöne ajtajánál és aggdóva vártuk, mikor virrad fel sötét czellája előtt a szabadulás napja. S általános volt a megkönnyebbülés érzete arra a hirre, hogy a fenyegető veszedelem, egyelőre legalább, elmúlt feje fölül s Gorkij visszaadott szabadságának s írói munkásságának.

Csuddky Bertalan.

Tolsztoj Leo.

Gorkij Maxim.

KÉT NAGY OROSZ ÍRÓ.

AZ EGYETEMES IRODALOMTÖRTÉNET
MÁSODIK KÖTETE.

A múlt évben általános örömmel fogadták mindazok, a kik az irodalom iránt mélyebben érdeklődnek, az *«Egyetemes irodalomtörténet»* című nagy vállalat megindulását, mert már régen éreztük hiányát egy oly összefoglaló munkának, mely híven, gondos s a nagyközönség igényeinek megfelelő feldolgozásban adja mindazon nemzetek irodalmának történetét, melyek az irodalomban egyáltalán számot tesznek. A tavaly megjelent első kötet, mely a keleti népek s a görögök irodalomtörténetét tárgyalta, általános tetszést keltett s ezt csak fokozni fogja a most megjelent második kötet, már csak azért is, mert oly irodalmakat tárgyal, melyek közelebb állanak a nagyközönség érdeklődéséhez. A rómaiak s a román népek irodalmait tárgyalja ez a kötet s egyes fejezeit mind kiváló szakemberek írták.

A kötetet a római irodalomtörténet ismertetése kezdi meg *Csenyéri* János tollából, azzal a lelkiismeretességgel feldolgozva s abban a világos előadásban, a mely ezt a jeles klasszika-filológiai írónkat ily feladatokra kiválóan alkalmassá teszi. A román irodalmakhoz *Becker* Fülöp Ágost irt átnéztes bevezetést, utána *Balog* Ármin tárgyalja a keresztény latin irodalmat, a középkor s kivált a humanizmus irodalmát, *Hernádi* Mór pedig a provencai és a katalán irodalmat. Legterjedelmesebb a francia irodalomtörténetét tárgyaló rész, a mely *Haraszt* Gyula kolozsvári egyetemi tanárnak, a francia irodalomtörténet legbuzgóbb magyar bűvárájának munkája. Az olasz irodalmat *Radó* Antal dolgozta fel, a kinek ugyane tárgyról szóló két kötetes kézikönyve már régebben közkézen forog. A spanyol irodalom e műben talál először összefüggő feldolgozásra magyar nyelven; *Becker* F. Ágost az erről szóló fejezet szerzője. A portugál irodalmat *Huszár* Vilmos, az oláh irodalmat *Alexics* György s a rátorománokét (a tírolai völgyekben, az ó-kori Raetia területén lakó, kivéső féltben levő román nyelvű kis néptörzset) *Gombocz* Zoltán ismerteti. A katalán és oláh irodalmat hazájukon kívül tán nem is tárgyalták soha oly alaposan, mint itt.

Minden egyes fejezet a szerzők saját kutatásán s felfogásán alapul, ép ezért tudományos irodalmunk jelentékeny haladásáról tesz tanúságot s e révén az egész munka bátran kiállja a versenyt a külföldi irodalmak hasonló termékeivel, azoknál a német egyetemes irodalomtörténeteknél pedig, melyek nálunk közkezen forognak, nemcsak részletesebb, hanem tartalmilag is becsebb. Használatát nagyon megkönnyíti a kötet végén található részletes és pontos tárgy- és névmutató.

S értékét nem csekély mértékben fokozza kiállításának dísz s illusztrációinak gazdagsága is. Összesen 31 műmelléklet s 218 szövegkép élénkíti e második kötet tartalmát. Illusztrációi közül mi is bemutatunk mai számunkban három. Az egyik közülök *Mistralnak*, a *«Mireio»* című világhírű, bájos elbeszélő költemény szerzőjének arcképe. *Mistralról* nemrég emlékeztünk meg, mint a legnagyobb élő provencai költőről, abból az alkalomból, hogy megnyerte a Nobel-díjat. A másik ifjabb *Dumas* Sándornak, a XIX. század egyik legjelesebb francia drámaírójának arcképe a híres francia arcképfestő, *Bonnat* festménye után. Közöljük ezenkívül még a kaméliás hölgy hú arcképét, a kit *Dumas* *«A kaméliás hölgy»* című általánosan ismeretes regényében, illetőleg az abból készült drámában hősnőnek választott.

Az *«Egyetemes irodalomtörténet»*-et *Heinrich* Gusztáv egyetemi tanárszerkesztésével s a kultuszminiszter támogatásával a *Franklin-Társulat* adja ki. Öt kötetre fog terjedni. A további kötetek, a harmadik, mely a germán és kelta irodalmakat, a negyedik, a mely a szláv és ural-altai irodalmakat, s az ötödik, a mely a magyar irodalmat foglalja magában, részint már sajtó alatt vannak, részint előkészületben. A most megjelent második kötet külön is kapható füve 16 koronáért, köve 20 koronáért. Az egész mű bármely könyvkereskedés útján havi részletfizetésre is megrendelhető. Ára a teljes öt kötetnek füve 80 korona, díszes kötésben 100 kor.

NEMZETI EMLÉK JÓKAINAK.

A nagy költőnek a nemzet kegyeletere siremlékét és szobrot kíván emelni. *Berzeviczy* Albert közoktatásügyi miniszter ebben az ügyben értekezletet hívott egybe, a mely elhatározta, hogy a nemzethez felhívást intéz s adakozásra szólítja föl. A magyar közönség, melynek Jókai szelme annyi gyönyört és tanulságot szerzett, bizonyára meg fogja hallani a felhívó szöveget s adakozásával lehetővé fogja tenni, hogy a nagy nemzeti költő dicsőségét maradandó emlékmű hirdesse a fővárosban. A felhívás, melyet sok előkelőség, főpap, a közélet számos jelese, tudósok, írók, művészek irtak alá, — így hangzik:

A magyar nemzettől siremlékét és szobrot kérünk Jókai Mórnak.

Jókai pályája nemzetünk szellemi életének legnagyobb emlékei közé tartozik. E nemzet lelkét félszázaddal hosszabb ideig tartotta egybefoglalva a művészet varázsában és a hazaszeretet lelkesedésében. Egyek voltak benne és általa kicsinyek és nagyok, százezrek és százezrek, mindnyájan, kiknek kedves a magyar szó és drága a magyar érzés.

Az irodalmi emlék, melyet lángelméje alkotott, mindnyájunk gyönyörűsége, ereje és dicsékedése. Nemzeti életünk körében művészi, erkölcsi és hazafiúi fejlődésünknek egyik legzárólagabb forrása; határainkon túl a magyar szellemnek messze ragyogó diadaljele.

Nemzeti köteletségünknek érezzük, hogy nagy pályájának emlékét hozzá és magunkhoz méltó műalkotásokkal is megörökítsük. Ha valakit, úgy őt bizonyára megilleti a tisztesség, hogy a nemzeti hála rakjon köveket pihenőhelye fölé s állítsa ércalakját a jövő nemzedéknek szemé elé.

E köteletségünknek mely és komoly érzésében nem zavarhat meg semmi bennünket. Csak az az igazi erkölcsi érzés, mely minden viszonyok között tisztán képes felismerni és híven követni a köteletség szavát. A mily bizonyosak vagyunk abban, hogy e felhívásunkkal a nemzeti köteletség szavát hangoztatjuk: ép oly bizonyosan várjuk szavunk visszhangját.

E nemzeti hála hivatkozunk, mikor emléket kérünk Jókai Mór hamvai fölé s neki, kiben az egész szíve dobogott, szobrot az ország szívében. Az adományok — akár közvetlenül, akár valamely hírlap közvetítésével — a *Magyar Általános Takarékpénztár-részvénytársasághoz* (Budapest, V. József-tér 14.) küldendők, mely intézet a befolyó összegek költségmentes kezelésére és megfelelő gyümölcsözőtésére hazafias készséggel vállalkozott. A begyűlemlő pénz felhasználása módzatainak megállapítása ezelőjéből annak idején országos bizottságot fogunk alakítani.

Esetleges fölvilágosításokat a vallás- és közoktatásügyi miniszterium elnöki hivatala nyújt.

AZ OROSZORSZÁGI FORRONGÁSOK.

Néhéz napokat hozott az újesztendő első hónapja a hatalmas orosz birodalomra. Port-Artur elestével köszöntött be s ezt követték a nagy munkásmozgalmak, melyeket ugyan már Szent-Péterváron vérbe fojtottak, de a birodalom más nagy ipartelein tovább forronganak, nemcsak a munkások tömegei, hanem a különféle forradalmi elemek is. Hogy ez a mozgalom annyira növekedett, abban nagy részt tulajdonítanak *Gapon* György lelkésznek, a kit most egy munkás csoportozattól körüvéve bemutatunk. *Gapon* egy poltavai szegény paraszt fia s ifjú korában az iskolában is nagyon kitűnt tanulótársai közül, szépen haladt előre, amde már a középiskolában elkezdett politizálni. Már ez időben is igen sokat érintkezvén a munkásokkal és szegény parasztokkal, ezek nyomorúsága még jobban ösztönözte őt arra, hogy sorsuk javítását az uralkodó rendszer ellenében szívvlelékekkel munkálja. S ezért határozta arra magát, hogy pap legyen, jól tudván, hogy az orosz köznépre épen papjai bírnak legjobban hatni. Mint lelkész a szent-pétervári börtönök foglyainak lelki gondozását végezte, de egyszersmind a legnagyobb buzgósággal foglalkozott a munkásokkal is. Szervezte a munkások klubját, a munkás egyesületét. Nem sokára óriási népszerűsége tett szert s általában

öt tekintették a munkások vezérének. Hogy hova lett *Gapon* a téli palota előtt végbement nagy vérengzés után, arról semmi biztosat nem tudni; azt hihetjük, hogy külföldre menekült.

A mozgalom elfojtására a császár *Vladimir nagyherceget* teljhatalommal ruházta fel, ki kiméletlen eréllyel igyekszik «rendet» teremteni. *Vladimir nagyherceg* nagybátyja a császárnak s mint az alkotmányosság meghatározottabb ellensége ismeretes. Befolyása igen nagy a császárnak, a ki az ő meghallgatása nélkül semmi fontos dologban nem határoz. *Vladimir* 1847-ben született, erőteljes, tevékeny és határozott férfi, a ki nem riad vissza semmitől, hogy az önkényuralmi rendszert továbbra is sértetlenül fentartsa Oroszországban.

A régi rendszer egyik leghírhedtebb oszlopa *Trepov* tábornok is, Szent-Pétervár katonai főkommandója, a ki eddig moszkvai rendőrfőnök volt. Innen kegyetlensége miatt hívta vissza a császár a nagy mozgalom kitörése előtt, de aztán csakhamar mostani fontos állására nevezte ki. Kegyetlen erély jellemzi *Trepov*ot s ezért, valamint kiméletlen modorért, alig van nála a nép előtt gyűlöltebb ember az egész birodalomban.

VÁLASZTÁS UTÁN.

— Karczolat. —

A választás viharja, — a melyhez hasonlóan régen vonult végig az országon — kitombolta magát, de a nyomai még sokáig láthatók és érezhetők lesznek.

A választások színhelyei olyan benyomást keltenek, mint valami mulatóhely a lezajlott vígalom után. A nagy piacon a hórétég sárra taposva, szerte-széjjel törött üvegek, újságpapírosok hevernek, itt-ott egy-egy gazdátlan, gyűrött pörge kalap is akad. A házakról a vesztes párt lobogói eltűntek, a győztesek zászlói is megtrikultak, közbe-közbe a rudról szomorúan fityeg le egy-két szines foszlány, mint panaszos bizonyítéka az ellenpárt haragjának.

A korcsmák udvarán lebontják a hevenyészett fabódékat, a laczikonyhák nyitott tűzhelyei visszakerülnek a kamarába, odabenn pedig korcsmáros uram összeül az élete párjával és olyan buzgó számítja a hasznót, a kárt, hogy beleizzad az üstöke. Ebből még holmi pör is kerekedhetik, kivált, ha a dolog a vesztes fél zsebére ment, mert utólag rendszeren már híre sincs annak a pazar bőkezűségnek, a mivel a választás előtt a rendelést tették.

Az is igaz, hogy néhol a «törvényes ellátás» fogalmát a választók sokkal értelemében veszik, mint a hogy a jelölt képzelte. Bár volt a mostani választáson szép példa az ellenkezőre is. Egy nagy magyar választókerületben — így beszéli a megválasztott képviselő — a kerülethez tartozó huszonegy község bírái kijelentették, hogy a választók egy krajczár költséget sem akarnak okozni a jelöltnek. Nem is fogadták el a fuvart sem, sőt zászlót is a maguk pénzén szereztek. Mikor aztán megvolt az egyhangú választás, az új képviselő még se állhatta meg, hogy legalább egy kis pörköltös vacsorára meg ne hívja a választóit; de nagy volt a csodálkozása, mikor nem akadt egy ember sem, a ki elfogadta volna. Beesületeli dolognak tekintették, hogy még ezt az egy vacsorát se vethesse a szemükre senki. És tényleg ott poshadt a megrendelt ötszáz adag pörkölt azon mód, a hogy megfőzték.

Sajna, ez bizony ritka helyen esik így meg; leg többször kellett enél is több vendég akad az efféle lakomákra. S nem egy képviselő búsan gondolhat rá, a ki bekötözött torokkal igyekszik rekedtségét kiheverni, hogy hát azt a sok alkotmányos költséget, melyet a benyújtott számla elősorol, — vajjon mikor heveri ki?

Se szeri, se száma annak a sok apró történetnek, a mit most azon frissiben mondanak el egymásnak az új mandátumok boldog birtokosai a fővárosi pártkörökben, a hol lassankint összegyűlekednek. Van mit beszélni, mert ez a választás a komoly és derűs eseteknek egész seregét szolgáltatva és különösen sok furcsa meglepetést hozott. Ezek között nem utolsó az, a mely egy tekintélyes politikussal történt. A kerületét már régóta képviselte, és megválasztása, bár volt némi ellenmozgalom, most is biztosnak látszott. Annak vette el barátja is, a ki nem várva be semmi híradást, a választás napján

délelőtt ezt a táviratot adta fel a czimére: «Üdvözlöm, mint az -i kerület újonnan megválasztott képviselőjét. Éljen!» Nagyot nézett aztán, mikor este ezt a távirati választ kapta: «Csunyául megbuktam, de azért jól vagyok.»

Ezalatt ott kiűn a kerületekben az izgalom még jó ideig nem fog teljesen megszűnni. A kisebbségben maradtak sok helyen gyűjtik az adatokat a petícióhoz, a melylyel majd megtámadják a választást. A társadalomban is csak lassan fog helyreállani a nyugalom és a békeesség azok között, a kik a választási küzdelemben ellentétes véleményben voltak, s e miatt összekülönböztek. A pártszenvedély még a rokoni köteléket is meg szokta ilyenkor tépázni, mert hiszen volt olyan kerület, a hol az após, meg a vő léptek föl egymás ellen. De az idő minden bajnak a legjobb orvosa, majd csak behalozza a sebeket és a kik most összeveztek, még hushagyóig remélhetőleg megszűszák a békeparhat.

Azt is érdemes följegyezni, hogy a választás az államkincstárnak is szép hasznót hajtott, mert postának, táviratnak és vasutnak két hét alatt akkora forgalma volt, a milyen rendes időben félesztendő alatt is alig van.

Pár nap múlva a közérdeklődést a választási hadjárat helyett az országgyűlés vonja magára. A megnyitás, a fényes felvonulás, a trónbeszéd, az új kormány megalakulása friss, izgató táplálékkal fognak szolgálni az újságra éhes kíváncsiságnak.

A választásból pedig csak egy gazdag legendakör marad meg, mely már-már megkezdí körutját és behatol mindenüvé, a hol az emberek össze szoktak gyűlni, a kávéházról a fonóig, és folyik majd a magyar ember legkedvesebb szórakozása, a kedélyes adomázás az emlékezetes felfordulásról — a Kárpátoktól az Adriáig. K. J.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Dombay Hugó: *Versék.* *Dombay* Hugó eszében, szinte észrevétel nélkül már jó rég ideje forgatja a versíró tollat. Van vagy tíz éve, hogy egy költői elbeszéléssel pályadíjat nyert a Petőfi-társaságnál; azóta alig hallottuk nevét, míg két évvel ezelőtt ismét, ugyancsak a Petőfi-társaság pályázatán, egy tankölteménnyel nyert díjat. Az aktuális irodalommal, ugyilátszik, nem is kererte a közelebbi érintkezést s ez a félrevonulás nem vált javára verseinek, melyeken gyakran látjuk a nyilvánosság tisztító, izlést fejlesztő hatásának hiányát: ebből kell származtatnunk nyelvének s tehnikájának gyakori zökkenét, szerkezetinek ingatagságát, bölcselkedésének gyakori ellapulását a száraz prózába. Pedig különben tartalmas és érdekes költői egyéniség; van saját világnézete, vannak eszméi s nyelvében is néha meglep az a szineség és erő, melylyel gondolatait ki tudja fejteni. Legsikerültebb versei azok, melyekben a természet szemléletéből kiindulva előlái hangokat üt meg; megmelegsik a hangja néha az eltűnt ifjúság, elvirágozott szerelem kedves emlékein is, míg a játéki dala nem elég friss s hangulata, a komoly ódában pedig, mint manapság a legtöbb költő — könnyen elmerül a dagályos predikálásba. Így is, a hogy vannak, e versek megérdemlik, hogy rokonszenves figyelemre találjanak. Mutatványul a

Lincz Lajos rajza.

VÁLASZTÁSI UTÓBÁJOK.

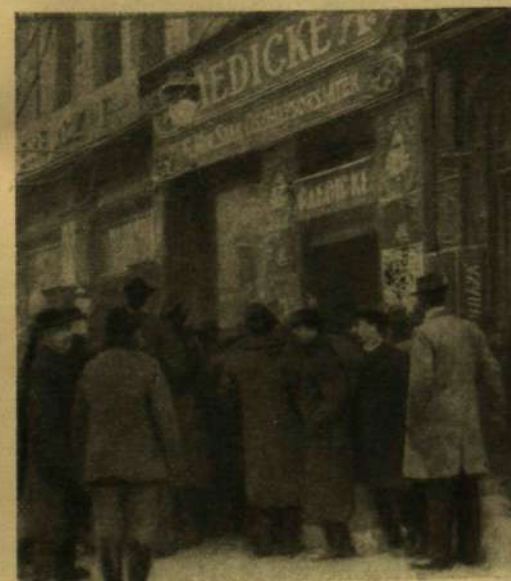

VÁLASZTÓKAT VIVŐ AUTOMOBIL A NAGYMEZŐ-UTCÁBAN.

kötetből, mely Nyitraián a «Nyitrai ellenőr» kiadásában jelent meg, s melynek ára 1 korona, a következő verset adjuk:

Felhők.

Köszöntelek, ti legelő ködalmok,
Ti földnek szálló gondolatjai!
Sokszor merengek rajtatok s megállok,
Hogy lássalak az égen szállani,
Mint változik meg képetek gomolyja,
Most szerte lengve, majd meg összefolyva,
Kék, égi tenger mozgó hajjai.

VÁLASZTÁSI TUDÓSÍTÁSOKAT OLVASÓK EGY KIBAKATNÁL.

KATONÁK A TERÉZVÁROSI TEMPLOMNÁL.

CSOPORT EGY UTCÁI UJSÁGÁRUSÍTÓ KÖRÜL.

s Rimaynak a Balassa Bálintéval együtt a Radvánszky-kódexben talált tíz szerelmes versével Rimay szerelmi énekeinek száma 27-re rug. Közli még a kötet a Balassa Bálintnak Esztergomba való küldetéséről szóló, töredékben fennmaradt verses alkalmi munkáját, oktató költeményeit, istenes énekeit, Cato böles mondásai alapján írt költeményeit s Cato distichonai első könyvének verses fordítását. Ezenkívül közli még Rimay Jánosnak irodalomtörténeti szempontból nagybecsű prózai munkáit s Balassa és Rimay munkáinak bibliográfiáját dr. Dézsi Lajos összeállításában. E kötetet nagy örömmel üdvözölheti az irodalom-történet, mert teljessé teszi a XVII. század legnevezetesebb magyar lírikusáról, Rimayról szóló ismereteinket s Balassa Bálint e legjelesebb tanítványát érdeme szerinti világtírásban állítja elénk. Bárá Radvánszky Béla e kiadással nagy mértékben gazdagította a tudomány terén eddig szerzett érdemét. A könyvet az Akadémia adta ki; ára 9 korona.

A «Budapesti Szemle» most megjelent füzeteiben nagy számmal talál az olvasó tanulságos és érdekes dolgozatokat.

Első cikkében Balogh Jenő egyetemi tanár értekezik jogi oktatásunk egyik aktuális és fontos kérdéséről, a jogtörténet tanításáról. Jászai Oszkár befejezi a nagy angol filozófus, Herbert Spencer önéletrajzának ismertetését. A magyar irodalomtörténet iránt érdeklődők figyelmét Szimyei Ferenc tanulmánya keltheti fel; az alapos ismerettel írt, formás tanulmány, melynek ezúttal első közleménye jelent meg, Arany János humoráról értekezik és sok helyes észreje valló megjegyzéssel világítja meg nagy költőnk egyéniségét. Putapenko «A maga emberségéből» című orosz regénye Ambrozovics Dezső fordításában, Lévy Józsefnek «Régi emlékek» című, az ősz költő szabadságharczi szereplésének emlékeit meglevenítő szép költeménye s Heine «Balthazar» című versének fordítása Lehr Alberttől, — adják a füzet szépirodalmi tartalmát. Kropf Lajos a British Múzeumban levő kézirata alapján egy XV. századbeli olasz mesét ismert, mely Szent Vilma magyar királynéről szól. Történeti alapja nincs semmi, ránk néve mégis érdekes, hogy a mese írja, egy középkori olasz pap, magyar alakokat szerepeltet benne. «Magyar társadalmi színművek» címmel Fenyő Miksa a Nemzeti Színházban az utóbbi két évben előadott eredeti társadalmi színdarabokat bírálja. A füzet tartalmát az «Értésítő» rovat bő közvismeretesei zárják be.

A «Budapesti Szemle» Gyulai Pál szerkesztésében és a Franklin-Társulat kiadásában, minden hó elsején jelen meg; előfizetési ára egész évre 24 korona, félévre 12 korona.

Ifj. Hegedűs Sándor: «A rádzsa és más történetek». A szerzőnek ez már kilencedik kötet munkája, a mi bizonyára nagy termékenység jele ily fiatal írónál. Most húsz elbeszélést gyűjtött össze egy kötetben, a mely íróját jellemző minden tekintetben olyannak mutatja, a milyennek eddig ismertük. Képzeteinek fantasztikus iránya, az előszeretettel a bizarr mesék, alakok és képek iránt, a színesben is az erős, ríktó hatásokra való törekvés, az előadás idleges nyugtalansága — legfőbb ismertető jelei. Nem egyszerűen tudja ragadni az olvasó érdeklődését, annyival is inkább, mert fölhasználja a ritkábbak s kevésbé kirívók, mint azelőtt s ez az író higgadtságának, felfogása és stílus tisztulásának biztató jele. Legújabb irodalmi termelésünkben úgy sem valami nagyon sok a saját egyéniségre valló munka, ifj. Hegedűs Sándor kötetét a sok taposott nyomokon járó elbeszélés közt már ezzel is kiválik. A kötet a Singer és Wolfner cég kiadásában jelent meg; ára nincs rányomtatva.

A «Magyar Könyvtár» című vállalatban négy új füzet jelent meg: az elsőben Maupassant néhány elbeszélése van Ambrus Zoltán fordításában, a másodikban az «Orosz elbeszélők tára» című sorozat második számaként Gorkij, Csehov, Baranovics és Nemirovics egy-egy elbeszélése Ambrozovics Dezső fordításában; a harmadik Hevesi József néhány elbeszélést tartalmazza, míg a negyedik Aranyosrákosi Székely Sándor «A székelyek Erdélyben» című nevezetes kis eposzát adja s Barátosi Balogh Benedek rendezte sajtó alá. Mindegyik füzet ára 30 fillér.

Bűn és bűnhődés. Dr. Bárány Gerő ily címmel filozófiai munkát adott ki, melyben sok ismerettel s néhol élénk dialektikával tárgyalja a bűn etikai kérdését; a determinizmus, vagyis az akarat szabadságának tagadása alapján áll s ebbeli felfogású erős meggyőződéssel vitatja. A kötetet Lampel R. (Wodianer F. és fia) könyvkereskedése bocsátotta nyilvánosságra; ára 3 korona.

«Jogi dolgozatok». Králik Lajos ügyvéd a magyar jogtudomány érdemes és nagyképzettségű művelője vaskos kötetben gyűjtötte össze a cím alatt tanulmányait. Összesen tizenegy értekezés foglalattik benne, többnyire a magyar magánjog köréből, melynek a szerző egyik kiváló művelője.

VLADIMIR OROSZ NAGYHERCEG.

TREPÓV, SZENTPÉTERVÁRI KATONAI FŐKÖRMÁNYZÓJA.

Az utolsó tanulmány, mely Görgei Istvánról szól, nemrég külön füzetben is megjelent s már akkor megemlékeztünk róla. A jogászok s a jogi dolgok iránt érdeklődők sok tanulsággal forgathatják a tartalmas könyvet, mely szép kiállításban s Franklin-Társulatnál jelent meg. Ara füzet 12 korona.

A «Budapesti Közlöny», a magyar hivatalos lap szerkesztését február elsején Beksics Gusztáv volt országgyűlési képviselő, a jeles publicista vette át.

Nemzeti Színház. Captain Marshall neve még nem jutott el messze angol hazája határain túl. Bohózatok szerelmi történetének, «Külli-cránkie herceg»-nek azonban az a szerencséje volt, hogy a

KAPÓN GYÖRGY LELEKÉSZ EGY MUNKÁSCSOPORT ÉLÉN.

Criterionban meglátta a Nemzeti Színház igazgatója és nagyon megtetszett neki. El is hozta, lefordította Mihály Józseffel, az angol darabok régi, praktikus fordítóival és január 31-ikén előadta. A darab angolországi sikere egészen érthető; az a közönség, melylyel együtt a nyáron néztem Londonban, éri és méltányolja az ily darabot, mert ez a romantikus, hol drékény, hol burleszk play igazán angol. Nálunk kevesebb fogékonyság és csaknem hangos unalom fogadta. A meseje valódi mese. A herceg szerelmes Lady Henriettába s mivel ez önként nem akar a felesége lenni, elrabolja ma, a villamos világitás és drótnélküli táviró napjaiban, akár egy középkori lovag, skótországi kastélyába. Bűntársául avatja Pitt-Wellby urat, a kinek első nevére az az idősb, sem az ifjabb Pitt nem lett volna büszke. Mert bár ez az úr is M. P. (Member of Parliament, vagyis képviselő), mégis a legszánalmasabb fickó a világon, a kinek ideálja, a szép özvegy Mullholandné a leválogatottabb állatneveket vágja a fejéhez. A két szerelmes pár perpatvara tölt ki két felvonást. Végre a herceg látja, hogy a fogság sem törte meg ladyje szívét s most már hajlandó foglyát szabadon bocsátani. Természetesen ekkorra a szép kis lány nagynehezen mégis beleszeretett; s a mint lázadózott eleinte a herceg eszelen merénylete ellen, ép oly örömet marad most a kastélyban. «A makrancos hölgy» eszméje már Shakespeare korában sem volt új. Marshall korában sem lett azzá. Az előadásban részt vett Csillag Teréz egy nem neki való szerepben és Ligeti Juliska, mint Lady Henriette; a rablólovag herceget Császár, Wellby urat Dezső József játszották, bohózatú tónusban. Nagy hatása volt a harmadik felvonás fényes díszleteinek. (—n.)

A Király-színházban estéről-estére a «János vitéz» előadása folyik, fő szerepében Fedák Sárival. A századik előadás február 17-ikére van kitűzve a magyar színpadi szerzők egyesülete javára, főemelt helyárrakkal.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Természettudományi Társulat január 28-án tartotta évi közgyűlését, mely a társulat fennállása óta már 65-ik volt.

Wartha Vincez társulati elnök megnyitó beszédében bírálta Ira Remsen-nek a Worcesteri műegyetemen tartott megnyitó beszédét. Nem fogadja el fejtegetéseit, melyben a természettudományok tekintélyének lassu terjedését a német filozófiai iskolának tulajdonítja. Pászlavszky József titkár terjesztette elő, hogy az elmúlt évben 961 új tag csatlakozott a régiékhöz, s a tagok száma 8822-re szaporodott. Az alapítógatok száma 289-re emelkedett a 14 új alapítványtevővel. A Társulat folyóiratai 17600 példányban járnak a tagoknak. K. Karlovsky Géza pénztárnok jelentése szerint a társulat tiszta vagyona 425.516 korona. Majd Rath Arnold könyvtárnok jelentése miatt elhalasztotta májusra. De január 28-ikán szobrát, sírját felszékeltette koszorúval. A kör választmányi tagjai, a kollegium és főrealiskola tanfolyányai először a költő szobrát keresték föl Géresi Kálmán főigazgató, a Csokonai-kör elnöke lelkes szavak közt tette le a szobor talapatára azt a palmaágat, a melyet Beöthy Zsolt, a Kisfaludy-Társaság elnöke Egyiptomból, Kairóból küldött, fehér szalagján ily fölirással: «A piramisok alól Csokonainak.» A szobortól a közönség kiment a hatvan-ötzeai temetőben levő síremlékhez. A Csokonai-kör nagy koszorújának szállítására a kör főtitkárja, Tüdös János a következő dystichont írta:

fogva a közügyekkel is szoros kapcsolatban van. Hangoztatta, hogy kerülni kell az ellentéteknek ide való átültetését, sőt ellenkezőleg törekedni azoknak társadalmi kiegyenlítésére, annak a kötelesség-érzetnek fölébresztésére, a melylyel mások iránt tartozunk. Így teljesítjük leginkább ennek a társadalmi egyesületnek feladatát, így hatunk nemesítőleg a magyar közéletre. Többen is mondtak tetszéssel fogadott felköszöntőket, köztük Gulner Gyula igazgató és országgyűlési képviselő.

MI UJSÁG?

A válság. A választások eredménye meghozta a nagy válságot. Az ellenzék többségre jutott, s gróf Tisza István február első napjain délelőtt megjelent Bécsben a király előtt és bejelentette a kormány lemondását. Ő Felsége a lemondást elfogadta és gróf Tisza István javaslatára gróf Andrássy Gyulát hívatta meg kihallgatásra. Az új kormány megalakulásáig a mostani kormány vezeti az ügyeket. Gróf Andrássy Gyula február 3-ikán járt a király elé. Gróf Tisza miniszterelnök ekkor szintén Bécsbe utazott, hogy a válság elintézésénél ott legyen. A válság gyors megoldását azonban senki sem reméli. Nagy kérdés, hogy mikép alakul meg egy új parlamenti többség.

Rudolf trónörökös halálának tizenhatodik évfordulója volt január 30-ikán. Budapesten a királyi palota kápolnájában a gyász isteni tisztelettel megjelent József Agost főherceg nejevel, Augustia főhercegnasszonnyal. Bécsben a kapuczinusok sirboltájában levő koporsóra a trónörökös volt neje: Lónyay grófnő és leánya, Windischgrätz hercegné, valamint Vilmos német császár küldtek koszorúkat. A német császár koszorújának fehér selyemszalagján a következő fölírás olvasható: «II. Vilmos császár — a hű barátok.» A király délelőtt minden kíséret nélkül ment a sirboltba, imádkozott fia szarkofágjánál, Erzsébet királyné és szülei nyugvó helyénél.

Báró Eötvös József emlékezete. Február 2-án, mint báró Eötvös József halálának évfordulóján, az Eötvös-alap bizottsága ünnepi ülésre gyűlt össze a Tanítók Házában. Megjelent Berzeviczy Albert közoktatási miniszter és báró Eötvös Loránd, az Akadémia elnöke is. Az ünnepi beszédet Márki Sándor kolozsvári egyetemi tanár tartotta. Eötvös és a nemzetiségek zivarnak, fejtegette, hogy Eötvös a nemzetiségi kérdést következetesen a népoktatási törvény alapján akarta megoldani. Az ünnepi ülés után megtartották az Eötvös-alap évi rendes közgyűlést.

Csokonai halálának századik évfordulója. Január 28-ikán volt száz éve, hogy Csokonai Vitéz Mihály meghalt. A költő emlékeztetésének megünneplését a debreczeni Csokonai-kör a választmányi mozgalmak miatt elhalasztotta májusra. De január 28-ikán szobrát, sírját felszékeltette koszorúval. A kör választmányi tagjai, a kollegium és főrealiskola tanfolyányai először a költő szobrát keresték föl Géresi Kálmán főigazgató, a Csokonai-kör elnöke lelkes szavak közt tette le a szobor talapatára azt a palmaágat, a melyet Beöthy Zsolt, a Kisfaludy-Társaság elnöke Egyiptomból, Kairóból küldött, fehér szalagján ily fölirással: «A piramisok alól Csokonainak.» A szobortól a közönség kiment a hatvan-ötzeai temetőben levő síremlékhez. A Csokonai-kör nagy koszorújának szállítására a kör főtitkárja, Tüdös János a következő dystichont írta:

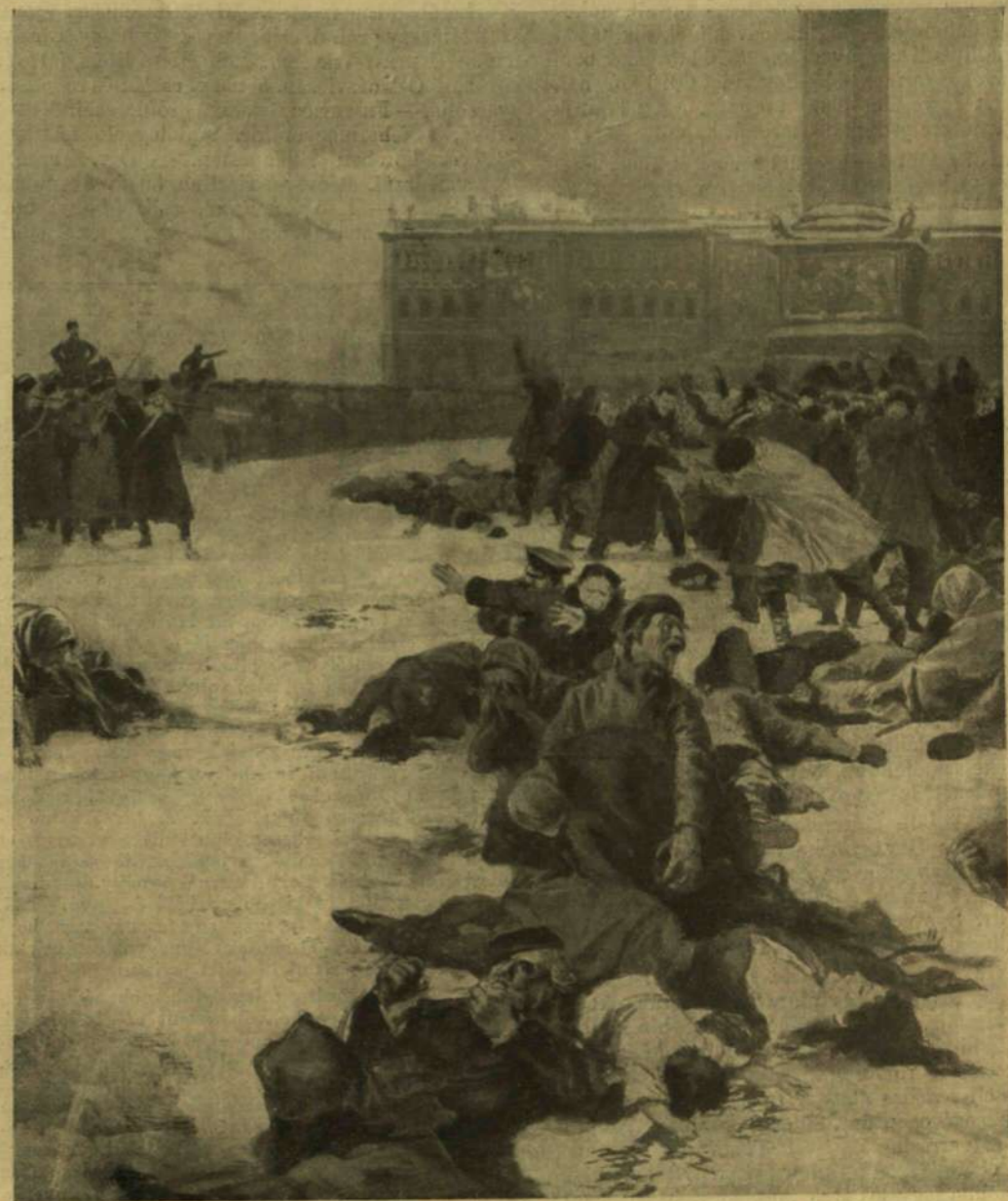
Csokonai halálának százados évfordulóján.

«Múza örül e napon; hajh! most száz éve zokogtál
Leghűbb lantosodat sirba midőn letévt.
Századok elszállnak, de virágzó lelke Vitéznek,
Egő eszikebokor; illata, színe örök.»

Géresi Kálmán szép beszédében méltatta Csokonai halhatatlanságát. A sirra most letett virágok csak magyar föld minden részéből hoz ide a kegyelet. Végül Dicsőfi József ref. lelkész arra buzdított, hogy senki ne menjen úgy el a sir mellett, hogy legalább egy szál virágot ne dobjon a költő sírjára, a ki olyan forrón szerette a virágokat s a ki soha el nem muló szépséggel zengett édes dalt nemzetének.

Gorkij Maximé. A nagy orosz író fogsága és Trepov pétérvári katonai főparancsnok fenyegetése, hogy Gorkijt elretentő például felakasztatja — az egész művelt világot megdöbbentette, s mindenütt az írók, művészek, humanus társulatok fölemelték tiltakozó szavukat, hogy kegyelmet és szabadságot kérjenek az írónak. Gorkijt a pétérvári Péter-Pál erőd borzalmas tömlécébe csukták és mint gonosztevővel bántak vele.

Gorkij Maxim január 22-ikén Rigába ment, hogy meglátogassa egy barátját, ki az ottani

A SZENTPÉTERVÁRI ZAVARGÁSOK. — A katonaság sortíroz ad a tőzrege a táll palota előtt.

klinikán betegen fekszik. Mielőtt a vonat az állomásra berobogott, két diákot, a kik Gorkijt fogadására jöttek, a rendőrök elfogták és megmozdították. Állítólag proklamációt találtak náluk és egy névjegyzéket, melyben Gorkijt mint forradalmi pénzügyminiszter volt említve. Gorkij a vasuti állomásról mégis bemehetett a városba, a hol szállásán letartóztatták és Pétervárra hurcolták. A nagy író sajtója magáévá tette Gorkij versét, és a legrovidebb idő alatt az egész civilizált világot egyesítette, hogy megmentse Gorkijnak, a legkitünőbb írók egyikének életét. A mozgalmak a német írók indították meg, ugyanakkor Amerikában tiltakozók gyűléseket tartottak. Huszonegy óra alatt Európa minden országában felhangzott a tiltakozás.

Budapesten az Othlon írók és hírlapírók körének választmányja február elsején tartott ülésén egyhangulag elfogadta elnökének, Rákosi Jenőnek indítványát, hogy a bécsi orosz nagykövetség útján juttassanak kérelmet arra a helyre, a hol a híres orosz író sorsa fölött döntenek. Magyarországon és a fővárosban a mozgalomhoz csatlakozik több kaszinó és testület. Péterváron az írók szintén kegyelmi kérvényt írtak alá. Gorkij darabjainak előadását az összes orosz színpadokon betiltották. Legutóbbi hírek szerint a művelt világ sajtójának felzúdulására február 2-ikán Gorkij tömlécének ajtaja fölnyit s a nagy író visszanyerte szabadságát.

Szobrok. A Képzőművészeti Tanács döntött a Rudolf trónörökös emlékszobra ügyében, melyre az Uránia-egyesület emlékszobra ügyében, melyre az egyiket sem ítélte a kivételre alkalmassnak. Az Uránia igazgatósága az emlékszoborra új pályázatot hirdet. — Budapesten az Erzsébet-terén több szoborművet állítanak föl rövid idő alatt. A tér közepén helyezik el a szökőkutat, mely a nemrégiben elhunyt szobrász, Szécsi Antal műve. A tér négy sarkára négy szobrot állítanak. Ezek közül Semmelweis Ignácét, a nagynevű gyermekorvosét, most mintázza Strobl Alajos s az nekemkára érezetőbe kerül. A másik szobor Veress Pálné, a magyar nőnevelés egyik első intézője. Két szobornak van még helye: Munkácsy Mihályénak és Lotz Károlyénak, de meglehet, hogy az ő szobrokat a városligeti műesernak előtt állítják föl.

Munkácsy Mihály szülőháza. A kitünő festőnek Munkácsón levő szülőháza nem sokára lerombolják, s helyére új adóhivatalt építenek.

Házasság. Apsai Mihályi Florentin dr. máramarosági ügyvéd, apsai Mihályi Péter országgyűlési képviselő fia február elsején a Szent-István-bazilika kápolnájában oltárhoz vezette Hieronymi Karolt, Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter és felesége, Várady Gabriella leányát.

A farsang. A politikai igazalmak a farsang vidámságára nincsenek hatással. A főváros régi időkől ismeretes hájjai mindig összegyűjtik az ifjuságot. Január 28-ikán a Royal termében a medikusok háján táncolt sok szép asszony, leány és ifjú, nemcsak medikus. Az előkelőségek közt több orvosi híresség és egyetemi tanár jelent meg. A házaszanyai tisztet az orvostanárak feleségei töltötték be. Az Athléta-bárra február elsejének estjén lepte el szép közönség a Royal termeit. Egy hölgybizottság, melynek elnöke özv. gróf Bathányi Gézáé, az Operában rendezendő jótékony czélú estélyre és a színpadon bemutatandó élő sakkjátékra készült. Szintén az Operában tartják február 25-ikén a Budapesteni föllállítandó Mátyás király szobor javára a jurista-bált. E bál védnökönk Izabella és Augustia főhercegnasszonyok.

Aranylakodalmok. Ép oly ritka, mint szép családi ünnep folyt le január 22-ikán a széki-föld egyik határszéli községében, a kisborosnyai ref. templomban, hol Joós Elek és neje Szilágyi Agnes ünnepelték meg 50 éves házasság után aranylakodalmukat. Joós Elek, tősgyökeres székely család ívadéka, több közigazgatási és jótékony intézmény oszlopja tagja, a szabadságharc alatt Gábor Áron túzérei közt harcolt, azóta pedig buzgó részt vesz minden hazafias, vagy a közőjőlelműzést célzó társadalmi mozgalomban. A derek magyar házas pár nyolcz gyermeke s 28 unokája körében ülte meg házassága felszázados évfordulóját, melyhez igaz rokonszenvvel kívánt szerencsét az egész környék lakossága.

Jótékonyaság a népszanatórium javára. Lukács György dr. békésmegyei főispánhoz, mint a József főherceg Szanatórium-Egyesület elnökéhez írt levelében Biringner Soma nagybirtokos ötven ezer koronát ajánlott föl az alföldi népszanatórium építési alapjára, abból a czélból, hogy a tudóvsz enyhítésére oly szükséges népszanatórium már a tavasszal felépülhessen.

A műkedvelők jótékony czélú kiállításának sikere. Kevés műkedvelői kiállítás járt oly fényes

erkölcsi és anyagi sikerrel, mint a melyet báró Edelsheim-Gyulay Lipót és Radács Jeno az Iparművészeti Múzeum igazgatója rendeztek, az uralkodónak és a társadalom előkelő műkedvelőinek alkotásából. A kiállítás tiszta jövedelme 9576 korona. Ebből az Országos Gyermekvédő Egyesület 6076 koronát, a Szeretők Egyletét 3000 koronát, a Hirlapírók Nyugdíjintézete pedig 500 koronát kapott.

x **Fratelli Deisinger** küld Fiuméből, Budapestől (Andrássy-ut 9 és királyi bérpálya) vagy Triestből 4¼ kg. Kubakvát 14.25 koronáért.

HALÁLOZÁSOK.

KOVÁCS JÁNOS, a kolozsvári unitárius főgimnázium tanára, meghalt január 27-én 59 éves korában. Iskolái befejezése után egyháza tanácsa Londonba küldte tanulmányai folytatására. Külföldről hazajöve, az unitárius főgimnáziumban a történelem tanára, majd 14 évig igazgatója volt. Irodalmi munkássága is érdemes, s a magyar unitárius egyházat összekötésébe hozta az angliai és amerikai protestánsokkal. Sok angol és amerikai is megfordult a lelkes tanár házában Kolozsvárt. Az új theologiai épület költségeit Amerikában tett felolvadásai révén szerezte be.

BERTHA JÁNOS dr., a győri székeskáptalan nagyrepreosta és kanonoka, gyémántmészes pap 85-dik, papságának 61-dik évében meghalt Győrött. Papi pályáján mint egyházi szónok rövid idő alatt országos hírnévre tett szert. A katolikus autonómia ügyének is buzgó munkása volt, több beszédet és cikket is foglalkozott e kérdéssel. Jótékonyágának emléke szülőföldjén, Sopronkőhármán egy szepen berendezett leánynevelő-intézet, a melyet most főörökösévé is tett.

Dr. SPEVEZC ISTVÁN, a horvát országos kormány közigazgatási osztályának volt főnöke, azelőtt egyetemi tanár, legutóbb a zágrábi hétszemélyes tábla elnöke, dr. Spevecz Ferencnek, a horvát tartománygyűlés alelnökének bátyja meghalt Zágrábban.

Ehnyuntak még a közelebbi napokban: Ónosy MÁTYÁS, az orczyfalvai és moraviczai kerületeknek volt képviselője, Deák Ferencz egyik bizalmasa, klopodiai birtokos, a Wekerle, Molnár, Manassy családok közeli rokona, ki a szabadságharcban Maderspach ezredes alatt a fehértemplomi csatában hősiességgel kitűnt, 80 éves korában, Klopodján. — MUKITS ERNŐ, Szabadka város második kerületének 1869—84-ig ellenzéki képviselője, régi honvéd főhadnagy, 80 éves korában a bácsmezei Radnóczy pusztán, a honnan holttestét Budapestre hozták. — CHATTOVINSZKY KÁROLY, az esztergomi főszékesegyház tiszteletli kanonoka, vadkerti eszperes, balassa-gyarmati plébános 64 éves korában Gyarmaton. — SZEREGY FERENCZ győregyházmegyei pap, nyug. sopronbáti plébános, 83 éves korában Csellőmölk községben. — POÓR JÓZSEF újszivácsi ref. lelkész, az alsó-baranya-bácsi ref. egyházmegye tanácsbírája, 60-ik évében. — SZIKSZAY JÁNOS nyug. miniszteri tanácsos, 82 éves, Budapestben. — BAKAY LAJOS dr., városi kórházi orvos, Hódmezővásárhelyen. — SOMOSKEÖY ARZÉN, nyug. hopvéd-százados 53 éves korában Nyitrán. — HAMAR ÁRPÁD Esztergom megye arvaszéki ülnöke, 52 éves korában Esztergomban. — HAYAS BÉLA kir. járásbíró, Körömczobányán. — SCHARSCHMIDT GYÖRGY m. kir. bányatanácsos, 88 éves, Kolozsváron. — RABEL FERENCZ 48-as honvédőrnagy 95 éves korában Budapestben. — DOMANOVSKY DÁNIEL ügyvéd, 48-as tűzérhadnagy, Battonyán 82 éves korában. — GERGELY FERENCZ 48-as honvédőrnagy 76 éves korában Baróthon. — HUBNER JÁNOS 48-as honvéd, Szombat hely képviselőbizottsági tagja, Kisczellben. — CZETRI-MÁTÉFFY LÁSZLÓ 48-as honvédszázados, nyug. körjegyző, 73-dik évében, Koltán.

FEJÉRPATAY LÁSZLÓNÉ, szül. Andrássovics Gizella, dr. Fejérpataky László egyetemi tanárnak, a Nemzeti Múzeum könyvtára igazgatójának, a jeles történettudós hitvese, 45 éves korában Budapestben, s a tudományos és irói körök nagy részvételével temették el. — ÖZV. THURN JÁNOSNÉ, szül. Lacher Mária 80 éves korában Budapestben, ki a Fehér Kereszt lenelvezés céljaira annak idején kétszáz ezer koronát érő telket ajándékozott, állandóan bőkezű pártfogója volt az egyesületeknek s más emberbaráti intézményekre is sokat áldozott. — ÖZV. HSÖTY MIHÁLYNÉ, szül. Józsa Eufrozina, ki nagy vagyonát ref. egyházi célokra hagyta 77 éves korában Szilágysomlyón és holttestét Debreczenbe szállították. — ÖZV. CSERÉPY KÁROLYNÉ, szül. Balogh Karolina, Cserépy Árpád festőművész és Cserépy István építész édesanyja, 74 éves korában Budapestben és nagy rokonság gyászolja. — ÖZV. PARTHÉNYI JÁNOSNÉ, szül. Csörös Teréz, a Népszínház nyu-

galmazott tagja, érdemes színészné, ki a hatvanas években a budai népszínháznál kezdte pályáját, 64 éves korában Budapestben. — GRÓF OBERNDORFF VILMA, szül. Migazzy grófné, eszillagereszes hölgy Királyfián. — HERGES VIKTORNÉ, szül. Bizóó Ilona, 50 éves korában Ó-Moraviczán, s nagy család és rokonság gyászolja. — FESTETICS BENNŐNÉ grófné, szül. Petheó Vilma, a fehérmegyei kir. tanfelügyelő felesége, 50 éves korában Budapestben. — ÖZV. APOSTOL JÓZSEFNÉ, szül. Rézsy Krisztina, 69 éves korában Miskolcon. — LÉZÓ ZOLTÁNNÉ, szül. Abonyi Mariska, a Népszínház tagjának felesége, életének 20-ik évében.

Szerkesztői üzenetek.

Zala-Udvarnok, V. J. Grosz adatok szerint a háború kitérőse idején mintegy 50 különféle hadihajó volt a port-arturi kikötőben, ezenkívül még vagy 20 Vladivosztokban s a korai és manduri partokon. A japánok tengeri ereje majdnem ugyanennyi volt, de hajóik általában sokkal jobbak. Orosz csatahajó hét volt, japáni hat, elsőrendű orosz cirkáló 11, japáni 14, a többi szám kisebb cirkálókból, torpedóhajókból, stb. került ki. A balti flotta a hivatalos 'ordre de bataille' szerint nyolcz csatahajóból 532 ágyúval s 5400 emberrel, — hat cirkálóból 218 ágyúval s 2400 emberrel, — és 20 torpedóhajóból áll 116 ágyúval és 1620 emberrel; ezekhez járul még 11 nagy teherzállító hajó. Igen tekintélyes hajóhad, de a szakemberek egyhangú ítélete szerint nem volna képes a japánival szemben megállni, sőt legtöbbször azt hiszik, hogy még az ú. n. »harmadik» és »negyedik» flotta csatlakozása után sem, mivel az orosz hajók nagy része már elavult szerkezetű, nem is említők, hogy a japán tengerészek az oroszokat ügyesség és gyakorlatosság tekintetében messze túlhaladják. A további kérdésekre: a »Korejcz» teljesen elpusztult, a »Varjags»-ot még a tavaszon kiemelték a japánok, de azóta nem hallottunk róla. Port-Arturát öt nagy csatahajó, két nagy cirkáló, 14 kisebb cirkáló és ágyúnaszád, vagy hat torpedóhajó s még egy csomó apró hajó került japán kézre. Mindezek legnagyobb részét az utolsó jelentések szerint ki lehet javítani.

Győr, Z. K. A tűzérész legregőbb robbanó lövegeinek egyike a kartács. Pléhből készült 12—14 hüvelyk hosszú hengerbe rendszeren 150—180 községségi puska-golyót raknak s a hézagokba olvasztott kénfűtlenek. A lövés eldördülése után a doboz szétronban s a benne levő golyók szétszóródnak. Régi szerkezetű előlított ágyúka a kartácsdobozt óvatosan kell benyomni s azt kihuzni többé nem lehet. A szentpétervári vízkerezt alkalmával kilőtt kartácsdoboz észrevétel nélkül nem kerülhetett az ágyúba, mivel a töltést egy ember el nem végezheti, azoknál pedig az ágyúnak éles vagy vak töltéssel való megtöltésénél egy utégheli tisztnek a szabályzat szerint jelen kellett volna lenni. E szerint egy tisztnek is tudomással kellett bírnia arról, mikép van töltve az ágyú.

Kassa, M. J. Készítéssel vettük. Lobkovitz szercecsenye. Nemsokára sor kerül rá. Versek. A két ballada-szerű kép elcsépeált tárgyakat mond el igen lapos formában; a lírai versekben csak az erőlködés érzik s nem a költészet. Meghalt egy gyermek. A sikerült verset közölni fogjuk. A japánokhoz. Lelkesedése szép, de a verse nem az, mert nem fejezi ki költői formában érzelmeit. Nem közölhetők továbbá: Te és én. Erdőben, stb. Fiatalos ábrándozások, nem sok izléssel s igen fejletlen versró készséggel írva. — Egy kis vadírjáról. Ha a többi versel ennél is gyengébbek, akkor ugyan nem sokat érnek. — Holdas estén. A troubadour. Az önképzőkörökből ismert, avult motívumok, igen kezdetleges formában.

SAKKJÁTÉK.

2418. számú feladvány. Moll K. től. Világos indít a negyedik lépésre matot mond.

A 2404. számú feladvány megfejtése Lasker M. től. Világos. Sötét. Világos a. Sötét. 1. Fc7-g5 — Kc5-d6 (a) 1. Kc5-e4 (b) 2. Vh3-f5 — f. sz. 2. Vh3-g4 + stb. 3. V. mat. Világos. b. Sötét. 1. — Kc5-d4 2. Vh3-d7 + t. sz. 3. V. v. F. mat.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Csomonyán: Németh Péter. — Bakony-Szentlászlón: Szabó J. — Pakerten: Kintzy R. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 2-dik számában megjelent képtalány megfejtése: Megfelel magáért, ki hiba nélkül teljesíti kötelességét.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Báli-selyem m.-ként 60 krtól kezdve, legutolsó udonságok. Bermenve és már elvámolvva a házba szállítva. Gazdag mintázatokkal azonnal. Selyemgyár Henneberg, Zürich.

Az Első Leánykíhásító Egylet m. sz. Gyermek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-kört 40—42. sz. Alapították 1863. Folyó év január havában 1.033.800 K értékű biztosítási ajánlat nyújtottak be és 916.800 K értékű új biztosítási kötvényt állítottak ki. Biztosított összegek fejében 55,537 K 01 fl. fizettettek ki. Ezen intézet a gyermek és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legelőbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett. 10449

Salvator Lithion-forrás Természetes vasmentes kűn kűtés. vese-, hólyag-, rheuma- és köcsvenybántalmakkal, vizeleti nehézségekkel, csukorbetegségekkel a legelőbb és emésztési szervek huratánál. 10346 Budapestben, főraktár Edesky L. urnál.

ST. HUBERTUS a legjobb likőr BRAUN TESVÉREK-nél. Legelőbb magyar likőrgyárban készült. (Alapították 1839-ben.) Kapható a finomabb fűszer- és csomago-kereskedésekben.

POLGÁR SÁNDOR orvosi mű- és kűszerész. Budapest, VII., Erzsébet-kört 50. Képes árjegyzék ingyen. 10145

Legkedveltebb, legelőbb tessebb arczisztító és szépitőszerek a KRIEGNER-féle AKÁCIA-CRÉME 2 K. -POUDER 1 K. -SZAPPAN 1 K. Kapható a gyógyszerárakban. Főraktár: Korona-gyógyszertár Budapest, Káivn-tér. 10642

Technikum Mittweida Igazgató: A. Holtz, tanár. (Szék királyi.) Magasabb technikai tanitást az elektro- és gépészművészet, továbbá gépészet és gépjármű-rezser. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépjármű laboratoriumok. Gyári tanulmány-nyelv. 3610 hallgató s 28 iskola-nyben. Program stb. díjtalanul a titkárak által.

Az asszonyok csakis az asszonyok 10635 illetékesek egy piperecsikk megítélésére. Egy előkelő hölgy írja: »Négy doboz Helin használata által arczom tiszta, sima és láde lett, arczszínem rózsás és habos; kezeim arisztokratikus fehérséget és finomságot nyertek és ezézt ezt a csodás hatást, ártalmatlan indiai növényekből készítétek, nem szöröz éremet a legmelegebbm ajánlom mindazoknak, a kiknek arczát tisztáltság csúfítja el és akik azoktól megszabadulni és gyönyörű színt kapni akarnak.» Egy doboz Helin (törv. védve) 1 K 30 f. — Kapható gyógyszerert, drog. illatez. Főraktár Budapestben: Török J. gyógyszerár, Király utca. Bécsben: C. Brady gyógyszer., Fleischmarkt.

Villamfelszerelési vállalat. 10608 Villamos világítás és motorok, telefon, házi-irgony- és villamfűtés és villamfűtés-berendezést a biztonság és tartósság érdekében készítek. I. RIEDER OTTO BUDAPEST, IV., Irány-utca 20. sz. (Király-bazár.)

Kárpáti mell-szörp. Ezen szörp a Magas-Tátrán található gyógyfűvekkel és gyökerekkel készült és nem tartalmaz semmiféle az egészségre káros hatást alkatrészt, úgy hogy felnőttek és gyermekek egyaránt használhatják. Ezen készítmény enyhítő és oldó hatásánál és jó ízénél fogva előnyben részesül. Nagy üveg 1.60 kor., kis üveg 1.— korona. 10619

Kárpáti mellpasztillák egy doboz ára 50 fillér. Kárpáti mell-tea nagy doboz 80 fillér, kis doboz 40 fillér. Kapható a készítőnél: Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán, továbbá a főraktárban: Török József gyógyszerésznél, VI., Király-utca 12. sz., és Andrássy-út 26. sz.

Hirdetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban Budapestben, IV., Egyetem-utca 4.

Párisi világlkiállítás »Grand Prix» 1900. KWIZDA FERENCZ JÁNOS cs. és kir. osztrák-magyar, kir. román és bolgár hercz. udv. szőlő, kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Bécs mellett. KWIZDA-féle Restitutions-fluid csás és kir. szabadalmazott mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára 2 kor. 80 fill. 40 év óta az udvari istállókban, s a katonaság és magánosok nagyobb istállókban használatban van nagyobb elő- és utó-erősítő, inak me-revségénél stb. ez idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat. 19080 Kwizda-féle Restitutions-fluid csak a mellékelt védjegyvel valódi. Képes árjegyzéket ingyen és bermenve. Főraktár: Török József gyógyszerert, Budapest, Király-n. 12., Andrássy-út 26.

Nem hálaíratok és elismerő-levelek, hanem tények bizonyítják, hogy a máramarosi liliom-arczenőes és arczkrem »Szerecsen» védjeggyel a legelőbb-betenélőbb szépitőszerek a kozmetika terén. Semmiféle ártalmas szert nem tartalmaz. Hozzávaló liliomtej-szappan 1 darab] — 80 kor. Kis tégely arczkenőes — 1.— » Nagy tégely arczkenőes — 2.— » Kis tégely arczkrem — 2.— » Nagy tégely arczkrem — 4.— » Liliom-arczpar bármily színben 1 doboz 1.60

Kapható a készítőnél: LÁSZLÓ GÉZA »Szerecsen«-gyógyszerárban, Máramarossziget, Főraktár: Török József gyógyszerárban Budapestben, Király-utca és Andrássy-út, valamint a Nádor gyógyszerárban is.

+ Soványosság + A legelőbb eredményt által kőrdt szer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtápora. Soványag tartós szét felt testidomolást nyerték. Hölgyek remek lehel, 6 hét alatt 20 kiló gyarapodástet jótállás. Verszoponyás, sáphír, idegesség és gyomorbetegségek kűtésére szer. Főraktár: Chic-kítású szer. Főraktár: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. — Kőcsön-levelek minden országból. Dobozonként 1 fr. 40 kr. Bécsben, utasi-tással. Főraktár Zeiler Mor O. Budapest, VI., Pöbmaniczky-u. 61. II. 20. 10794

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA BUDAPEST GÖRÖG ISTVÁN N. ker. Kossuth Lajos utca 15. sz. Nagy választék mindenféle üvegekben. Arzali kis-letek stb. Iszen jutányos árakon. 10612

Sürgönyezim Cartonage. DAVID KÁROLY ÉS FIA Telefon szám 41—48. doboz-papíraru és szab. fémkapocsgyára Budapest, I., Mészáros-utca 38. szám. 10651

SZÉP mellékeresetet kaphat mindenki kinek nagy tesszege van. Tesszege, könyvelmes foglalkozás, kűdje be címét U. 13. alatt a következő címre: Anonon Bureau des Merkur Mannheim, Baden. Postfach 351.

Millennium-telep NAGYÓSZ. Legelőbb árak. Szép és tartós szőlője csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarországon legnagyobb szőlőskölájának árjegyzékét, a mely szőlőkola állami segélytel és állami felügyelet mellett készült. 10624

Dr. GÖLIS-féle emésztő-por. (1857 óta kereskedelmi czikk.) Étrendi szer, kitűnő hatása van a kűlönösen nehezen emészthető ételek földoldására, valamint az általános emésztésre és így a test táplálására és erősítésére is. Naponta kétszer használva, érve után egy kűvészküvelnyi téve a nyelvre s a szokásos itallal leöltve, kedvező befolyást gyakorol a hiányos emésztés következtében fellépő jelemségeknek, minők: gyomorégés, nyálkakepződés, székrekedés, aranyeres bántalmak, áltesti pangás stb. Ásványviz-gyógymódnál mint elő- vagy utókura vagy egyidejűleg a gyógmóddal kitűnő hatást fejt ki. Minden doboznak dr. Gölis pecsétjével és a bejegyzett védjeggyel kell lezárva lenni s mindenkor határozottan dr. Gölis-téle emésztő-por kérendő a vétel alkalmával. 10826

Minden esetben, midőn sósborszesz van ajánlvá bedörzsölésűl, illetoleg száiviz, borogatás, torokdőlbtetés vagy mosdóvízhez való vegyítésre stb. mint elismert esodáshatású szerre a »Szerecsen« védjeggyel ellátott ugynevezett Salicil sósborszeszre hívom fel figyelmét, hatása kimaradhatatlan. 10820 Kis üveg korona. Nagy üveg 2 korona.

BUDAPESTI GYARAK ÉS CZÉGEK. Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcsön Részv. társ. Irodái: VI., ker., Andrássy-út 5 (ajdú házában). Befizetett részvénylőke 10 millió korona. Elfogad betételek 4%-os kamatozással, a 40%-os betétkamat-ától az intézet fizeti. Leszámitol váltókat, előlegket nyújt értékpapirokra. Magyar kir. osztrákországiak főelárutó-helye IV., Ferencz-terez 2. Kész zalog-üzlet: IV., király-kört 36. IV. Főraktár: IV. ker., Király-utca sarkán, VII., Király-utca 57., VIII., József-kört 2., Üst-út 6. sz. 10681

KIRNER JÓZSEF es. és kir. udv. postkaműves, az olasz királyi ő felségének udvari szállítója. Budapestben raktára: IV., Bécsi-utca 2., Gyára Róssa-utca T. Dusan ellátott raktár legújabb szerkezeti Kettős vadász-fegyverekből, fegyvergye-vekből, amerikai Winchester szeretes ismétlő-fegyverek, forgópisztolyok és pisz-olyok, töltények és vadász szerkekből, melyek jószágért kereskedik. (Alapították 1808. évben.) 10846 (Alapították 1808. évben.)

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA BUDAPEST GÖRÖG ISTVÁN N. ker. Kossuth Lajos utca 15. sz. Nagy választék mindenféle üvegekben. Arzali kis-letek stb. Iszen jutányos árakon. 10612

Sürgönyezim Cartonage. DAVID KÁROLY ÉS FIA Telefon szám 41—48. doboz-papíraru és szab. fémkapocsgyára Budapest, I., Mészáros-utca 38. szám. 10651 Gyárt: Papírtányárt, bonboniert és jardinet-dobozokat. Sajtoló kerek dobozokat, légmentesen elzárható, összehajtható dobozokat pólyák kötésgapot, stb. és magolászára. Hintódobozok, valamint hártot lemez-osóvek tetszés szerinti nagyságban. Teásdobozok ¼ kilogr.-tól 10 kilogr.-ig, valamint 6, 10 és 20 filléres tea csomagolásához. Szekrényestipke és kűpöládapapír legújabb szín és kivágásban! Állandó kiállítás a fenti czikkekből a városi teger iparcarnokban megtekinthető.

Dr. GÖLIS-féle emésztő-por. (1857 óta kereskedelmi czikk.) Étrendi szer, kitűnő hatása van a kűlönösen nehezen emészthető ételek földoldására, valamint az általános emésztésre és így a test táplálására és erősítésére is. Naponta kétszer használva, érve után egy kűvészküvelnyi téve a nyelvre s a szokásos itallal leöltve, kedvező befolyást gyakorol a hiányos emésztés következtében fellépő jelemségeknek, minők: gyomorégés, nyálkakepződés, székrekedés, aranyeres bántalmak, áltesti pangás stb. Ásványviz-gyógymódnál mint elő- vagy utókura vagy egyidejűleg a gyógmóddal kitűnő hatást fejt ki. Minden doboznak dr. Gölis pecsétjével és a bejegyzett védjeggyel kell lezárva lenni s mindenkor határozottan dr. Gölis-téle emésztő-por kérendő a vétel alkalmával. 10826

A XX. században 10851 az amateur-fényképezés filmjeit nem a sötét, egészségtelen sötétkammerában fejleszt, hanem világos, kedélyes lakoszában a Üzembem látható KODAK Ltd. Wien, I. kerület, Graben 29. szám alatt.

KODAK napvilágot fejlesztő-géppel. Árak nagyság szerint 13 kor.-tól 50 kor.-ig. Kapható valamennyi kereskedőnél.

Schicht-szappan

Mindenütt kapható! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Tornaszor

egy a hadsereg, mint iskolák részére kőszert vagy megrendelés szerint kapható
Lopos Gyula
tornaszor-készítő
Budapest, III. ker.,
Zsigmond-u. 102.
Árjegyzék kívánatra megküldetik. 10590

Kováts Béla

kozgyártó
Budapest, V. Lípót-körút 3.
Ajánlja unponnan berendezett modern hímő raktárát
Alapított 1886. Képes árjegyzék bérmentve

Császárfürdő

BUDAPESTEN téli és nyári gyógyhely.

Elsőrangú. E kénvizek gyógyfürdő párával, gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürőkkel pompás ásványvíz uzodák-kal, hő- és kádfürőkkel.
Prospektus ingyen bérmentve

Mindenütt, minden gyógyszertárban kapható.

A házas és az uton nélkülösetlenül szernek van elismervé

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Legjobb hatású rossz emésztésnél és a vele együtt fellépő betegségeknek, mint felbőgés, gyomorégés, székrekedés, savköpés, túlteltség érzete, gyomorgröcs, étvágytalanság, katarhús, gyúladás, gyengeségi állapot, felfúvódás stb., stb. Működik mint görcs- és fájdalomcsillapító, köhögést szüntető, nyálkaoldó és tisztító szer.
Postán legkevesebb széküldés 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 K költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 K költségmentesen neto.
Kicsinybeni eladásnál a raktárban 1 kis üveg ára 30 fillér, 2 ketős üveg 60 fillér.
Ügyeljünk az egyedüli törvényileg bejegyzett zold apacza védjegyre: «Ich dien.» Egyedül ez valódi.
Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedélyezett, így forgalomba nem hozható balzsamgyártmányok viszonylatában törvényileg tilva van. 10547

Thierry A. Centifolia-kenőese

fájdalomcsillapító, puhító, oldó, hűző, gyógyító stb. Legkevesebb postai széküldés 2 tégely 3 K 60 fillér. Kicsinybeni eladásnál a raktárban 1 K 20 fillér tégelyenként. Főraktár Budapest: Török J., dr. Egger L. I. gyógyszer-tára; Lugoson Vértés, közvetlen rendelések címzetté: «Schutzengel Apotheke» des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Az összeg előzetes benkildése esetén a szállítást egy nappal előbb történik, mint utánvétellel és az utánvételi pótdíj is megtakarítható, így ajánlatosabb az összeget előzetesen utalványozni és a megrendelést a szelvényen eszközölni és a pontos címet megadni.

PURGO.

30 napi megtekintésre,

árjegyzék feltételei szerint, tehát koozkázat nélkül kildom utánvétellel a „Népbárát harmonikát“ 683. sz., hogy mindenki annak föllimulhatatlanságáról meggyőződést szerezhesen. Ezen harmonikának nemcsak a billentyűk, de a mely hangok és légszelepek részére is szavatolt elhírhíttelen perzsióllai vannak, továbbá 10 billentyű, 2 register, dupla hangolás, 48 hang, 3 sor trombita, mahagoni szimben fényezve, fekete lécezet, szines székkel, nikkelveret duplafalóval, fémsarokvédővel. Nagysága 31 x 15 cm. Darabja 4 frt. Önképző-iskola minden harmonikához ingyen. Ötösös és kisebb harmonikák a harmonika-játszók megtanulására, főleg gyermekek részére, 1 frt 80, 2-2,20, 2,40, finomabb harmonikák 4 frt 50, 5-6, 7-8-árjegyzékemből választhatók. Harmonikáimra nincsenek vámköltségek, mert minden darab osehországi készítmény. Kérem azt ügyembe venni. Nincsen koozkázat! Zsoosorolás megengedve vagy a pénz vissza. Széküldés utánvétellel az erőshogyi hangszer-kivitteli oség által:
Konrad János Brűx 1140. sz. (Osehországi). Nagy és gazdagon illusztrált árjegyzék 100-nél több ábrával kívánatra ingyen és bérmentve. 10880

Testesség, Kövértestűség.

Hogy nyúlánkká legyünk a nélkül, hogy az egészségünknek ártsón, használjunk a **Pilules Apollo-t**, mely tengeri növények alapján van előállítva és párisi orvosok által jóváhagyva.

E könnyen betartható gyógykezelés elhajtja a túlságos embonpoint osalhatatlansul és biztosítja rövid idő alatt a kövértestűség gyógyulását mind a két nemnél.
Ez a titka minden elegáns hölgynek, ki nyúlánk és fiatalos alakját megakarja őrizni. Egy üvege ára utasítással együtt K 6.46 bérmentve, utánvétellel K 6.75.

J. Ratié, Pharmicien, 5, Passage Verdeau, Paris (9e).

Raktár Berlinben: B. Hadra, gyógyszerész, Spandauerstrasse 77.

Ausztria-Magyarországban: Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. 10620

A Kalap-király

3, 4, 5 koronás különlegességekben elismert speciálta. Kossuth Lajos-utca végén, Eskü-út, Klotild-palota. 10521

SZÉPSÉG KIRÁLYNŐJE VAGYOK

mióta az általánosan közkedvelt NORMA-ermet használom, mely vegytiszta, zsír- és higanymentes, az arczörrre teljesen ártalmatlan, gyorshatású. néhány nap alatt eltávolít szepilót, májfoltot, mitesszert, ránczokat, az arcnak friss üde színt kölcsönöz. Norma-erem 1 tégely 2 K, bérmentes küldéssel 2 K 70 fill. 3 tégely 5 K 40 fill.
Norma-puder, mely három szimben kapható. dobozonként 2 korona.
Norma-arczmosóvíz 1 K 60 fillér.
Norma-szappan 80 fillér.

NORMA-hajfestő,
teljesen ártalmatlan, eddig nem létezett hatású ér el annak használatával, a hajnak természetes színet vissza varázsolja. Egyszeri használat négy hétre elegendő. Kapható fekete, barna és szöke szimben. A kezelet teljesen eltér az eddigi használatban levő szökektől, minthogy a festés csakis egy üvegből történik, s nem, mint a más hasonló hajfestöktől a hól egyszerre kétféle szer használatára szüköség, csak használati utasítással egy üveg 4 K, bérmentes küldéssel 4 K 70 fill. Két üveg 7 K 20 fill. bérmentve. — Megrendelést utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

VÁROSI GYÓGYSZERTÁR a «Fekete sas»-hoz, Temesvár, Szent-György-tér 1/B. Főraktár: Török József gyógyszerészárban Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-út 10688

SCHÖNWALD IMRE magyar órásmester és ékszergyáros Pécszett 122. sz.

Legalkalmasabb, maradandó értékű ajándék-tárgyak! 10588

14 karátos arany kereszt díszes kivitelben 10 kor. Ezüst kereszt, tartósan aranyozva 3 kor. 50 fill.

Zománcozott amulett 14 karátos aranykerettel 12 kor. Doublé 4 kor. 60 fill.

14 karátos aranyból 5 kor. Ezüstből 3 kor.

Emlékkönyv «Felejt. hetetlen napok vésésel» 3 kor. Aranyból 20 kor.

Valódi 14 karátos arany kereszt osinos díszítéssel és kövél 6 kor. Ugyanazdoubleból 2 kor. 40 fill.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

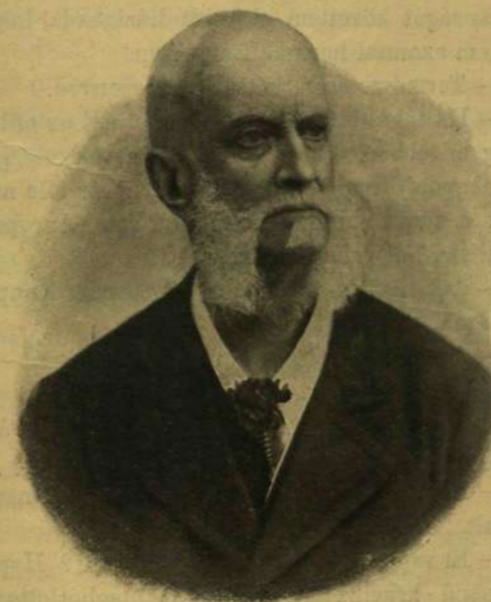
JBOLYÁLLATOS MANDULA KORPA ARC ÁPOLÁSRA LEGJOBBAN BEVÁLT SZER MOTSCH A.ÉST², BÉCS
X/3 QUELLENG. 116 SZ. és I. LUGECK 3. SZ.
Világírhá, kiltüntetett olmitűt
Quargli.
Az első olmitűt gépjűzemi sajtgyár, mely 1830. évben alapított, ajánl saját gyártmányából egy postai kildeményt bérmentve és utánvétellel 3 K 70 fillérért. Nagyobb megrendelésekűl a legolcsóbb árak.
JOSEF MEIXNER, Olmitűt. Bahnhof. 10821

VASÁRNAPI UJSÁG

7. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ NAGY MIKLÓS. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, FEBRUÁR 12.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt | évi ára 24 korona | Csupán a Vasárnapi Ujság | évi ára 16 korona | A POLITIKAI UJDONSÁGOK | évi ára 10 korona | Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldíj is osatlandó.

BÁRÓ PODMANICZKY FRIGYES, a szabadelvűpárt elnöke.

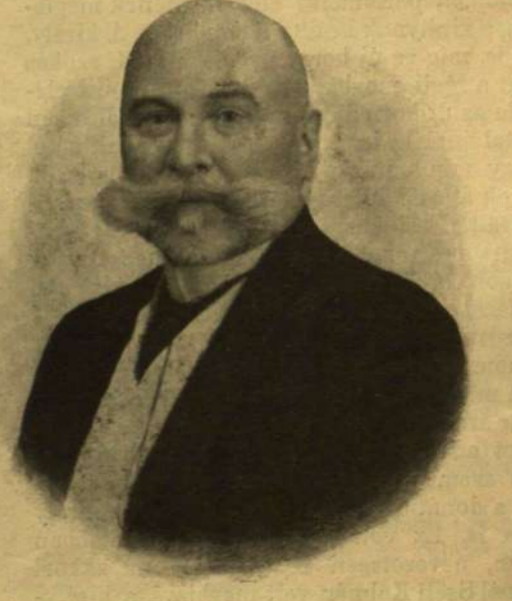
GRÓF ANDRÁSSY GYULA, a disszidensek vezére.

KOSSUTH FERENCZ, a függetlenségi párt elnöke.

GRÓF ZICHY ALADÁR, a néppárt elnöke

BÁRÓ BÁNFFY DEZSŐ, az új-párt elnöke.

AZ ORSZÁGGYŰLÉSI PÁRTOK ELNÖKEI.